

VIENYBE LIETUVNIKU

Literaturos, mokslo ir politykos sanvaitinis laikrasczis.

Nr.44.

Plymouth, Pa., d. 29 Spalio (October) 1902 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

ESTABLISHED 1886
The Lithuanian Weekly

„Vienybe Lietuvninku”
Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and
Translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:

J. J. Pauksztis & Co.
224 EAST MAIN STREET
PLYMOUTH, PA.

UŽDĒTAS 1886 mete

NEDŽELINIS LAIKRASZTIS

„Vienybe Lietuvninku”
iszeina kas Sereda Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje \$2.00
I kitas sritis \$2.50

Prenumerata turėti buti iš virszaus apmoko-
kėta, nes ištymai draudžia po bausme siun-
tinėti neapmokėtā laikrasczį.

Razzant aplie permalyminys adreso, butinai
reikalaus atsisiųsti ir senajį adresą. Kas matoni
apsipazinti su sūtuo laikrascziu, gali gauti,
pareikalavęs, du numeriu dovanai.

Reikalaujančiame knygų katalogo pri-
stanciam dovanai.

Pajieskojimai: garsinant vieną sykį 50c.
" " du sykius 75c.
" " tris sykius 1.00

Pinigai siunčiant per MONEY ORDER arba
registravotose gromatose ant sūtuo antras.

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
PLYMOUTH, PA.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome sūviežių pavašarinį czeve-
rykų vyriską, motoriską ir valkų, visi yra Juri-
jos darbo, parduodamie už visai pigę preke. Tel-
por-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo.
Ateliu ir pamėgink, o bnei nžanėdintas.

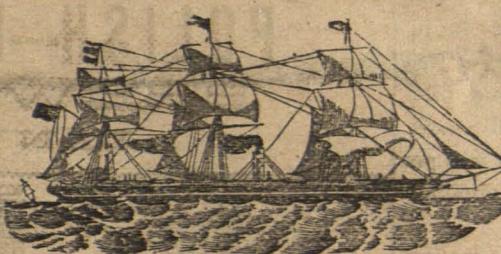
ADRESAI
CENTRALIZKU VIRSZINKU „TÉVYNÉS
MYLÉTOJU“ DPAUGYSTÉS.

Prezidentas — V. Dauksys
1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
P. O. Box 758 Canonsburg, Pa.

Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill.

Knyginius — Dr. J. T. Zelviene
1 Church st. Plymouth, Pa.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas moterų ir vaikų ligose,

DR. S. E. FEINBERG,
pagarsėjęs jau nuo 15 metų
musų mieste, nuo 1 Lie-
pos maino savo vieta.

Szimtų-szimtai ligonių atras jo na-
muose, tamtycia itaisytoje labora-
torijoje.

437 Adams Ave.

Vine st. kertė,
priesais vokiskąja bažnyčią, kap
ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.

DR. FEINBERG YPATINGAI
.....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligas,
Vaikų ligas,

Teipgi moterų negales,
ypacz prigulinčias prie akuszerijos
(gimdyvių negales).

Isztyrinėja akis tiems, kurie reikalanja
akiniu (akulioriu).

Galima užtikti ji jo ofise kasdien
nuo 10 val. iš ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtu pats atsilankyt i pas
ji, tegul apraszo savo nedagalejimus,
o gaus ant tų pėdų tikrą rodą.

Dr. S.E.Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinberg'ą yra abu tele-
fonai, kuriais galima pakvisti ji pas
ligonius iš kiekvienos vietas.

Didele krautuve
IR KARCZIAMA
Kas nori gero tavro gauti ir ska-
naus gėrymo ragaut', tegul atsilanko
pas Joną Žukauką
Plymouth, Pa.

Neikite pas svetimą bet pa

V.G. Sava.

„Saloon“ 13 S. Penn. Ave.

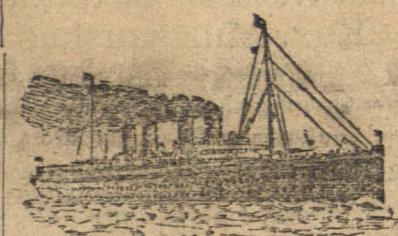
WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
ciam lietuvius.

Cia gausi pigiosių latvakortės
piigid nusti piniugus į visą sveto
dalį.

Teleponas 309 — 2 S. S.

P. V. Obiecunas,
1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Fardpoju Latvakorte ant visokių linijų įsiun-
čiai vinigus į visą sveto doviernastis
(pivedimus rasačas) atlikimui reikalų eu Masko-
lijos valdžia. Izmainau visokių pinigus ont
amerikonezki ir t. Darau apergėlimus nuo
ugnie (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kuris auklavinus užlaikytų kastlegarnėje, tegul
sunkiai prie manęs, o aži jis išsinenosios.

Lietuvių kreipkitės pas savo tantrietį, o brū-
tūganėdinti.

RECEPTAI.

Kožni geri aptiekėje gans ce-
ras t kras gud olea žegn trosi
gina recepta. Mes īardno-
dame recepte īydymai vi-
sokių ligų ir kitokios para-
sytas geriančių daktarų
svete. Paraszyk aizskaiti
tikrā varda ligos angl. zol
arba lotyniškai kalboje,
resztas raszyk. Lietuvi
zol: kiek tar i etu ligos
vyras ar moteris su
tuom rasztas tūlisk min-
nai viena doleri. Norédams
apie kā pastiklausti, at-
siuks marke uz 2c. dėl
atsakymo.

Adr. ūsuck sziteip:

GLOBE FORMULA, CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmęgintas!
Dr. RICHTERO
wisam svetui žinomas
“ANKER” (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausie gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatisku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ag. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mēsinyczia
Gabrio J. Miliaus,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
lieną, verszieną, jautieną, avincieną,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriau, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
uz p gesi prekę neikaip pas kitus
visi pas G. J. Miliu,

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

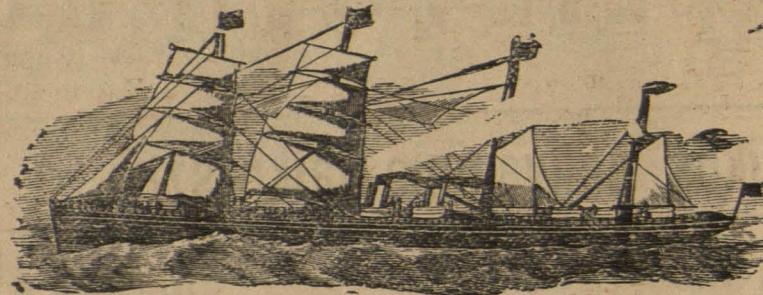
Daktarka.
Johanna Želviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulycių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
etidarytas { nū 12 iki 1 po piet,
nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (motoris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

**Max Kobre
Litewski i Polski BANK**
40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N.Y.

Frieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausiu laivu už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siunciamo pinigus, kurius jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznemėti lietuviszkai ir lenkiszka. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tiketus ant visų geležinkelį Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po $\frac{3}{4}$ procentus aukšt metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir vienas, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir išsimti gali kožna dieną nuo 9'ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

**Pirmutine lietuviszka karczema
Czapliko ir Orlinsko,**

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Užlaikome geriausią alų, degtingę ir cigarus, ir teipgi suteikiame drangiszka rodą visokiui reikaluoese.

**LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas**
256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teiposgi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautieti.

**EUROPOS
DAKTARAI
SPECIALISTAI.**

DR. J. SOUPCOFF

Tikrabe daktariskam išztirime gal paeiki tik tokis daktaras, kuris ilgesni laika savo givinimo perleido ant tirinėjimų. Musų daktimas gyvuoja nuo 15 metų ir didžiausiuose Europos ligoninėse. Esame daktarais, užtvirtintais Berlyno, Wiedniaus ir Warszavos medicinos akademijų. Turime teipgi palaidujimus iš kožnos valetijos sizio kraszto. O kad gydem tankstancius žmoninius senam kraju teip ir eizicišia su laimgingiausia pasekmė, tai esam ir dabar pasirengę išzg'dit kožna liga, kokia gal patikti žmogu. Ka' ar branginat savo gyvasti? Ar norit but sveikais per visa savo gyvenimą? Ar mislinat, kad negerai ilgai laukt? O delto nelaukitilgiaus, bet gildikites pas daktarus, kur supran a jūs kalba ir broliszka prijanczia jūsų kentėjimus.

APSILPNYTI VYRAI Jeigu sergate ligom, paeināsim nuo išdykumo arba užsikretimo jeigu jeezok pagelbos pas daktarus ir jos neradot, tada mes norim pažnekėt apie ta ligoniniu išzduosim teisinga kontrakta, kad turetu kuom mus laikit. Kiekvieno vijo ligonius atlaikome.

Gydome ir išzgydome:

Szalti, Dusulji, Neuralgia, Plakima szirdies, Pilvo ligas. Reumatizmas. Moterių silpnibės Nemiga. Paralyžiu, Džiova pradžio, ir visokias vidurių ligas. Tep-gi Vaiku ligas, Ligas krauso, inksty, ruz. Vito szoki ir t.t. Su didžiausiu atsargumu gydome Oda ir Slaptas ligas abiejų liczių. Užmokestis labai maža, o gyduoles, kurias pats eutaisom ir gabem abiem namais.

DR. J. SOUPCOFF & DR. J. COHEN.

OFFICE VALANDOS:

806 Penn Ave.

(PIRMAS AUGSTAS)

Pittsburg, Pa.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryte iki 6 vakare

Nedeliomis nuo 10 iki 2

Markell Building.

NUO 9 ISZ RYTO IKI 8 VAKARE

Connellsville, Pa.

PITTSBURG STR. COR. APPLE.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizkas **BRAVOLAS** Suvienytose Valstijose Siaurinė-Amerikos, kuriame iszdirba geriausiai ALU PORTERI ir ELIU.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausią apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet gal-

vos neskauda, nes tame nėra jokių primaisytų kvarbų né proszku.

Todėgi perkantieji ir par-davėjai (karciaminkai) visačias reikalaukite Lietuvizko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius.

**POLISH--LITHUANIAN
BREWING CO.
DANVILLE, PENN.A.**

Offices:
313 Bedford Ave.
Broadway &
South 8-th ts.

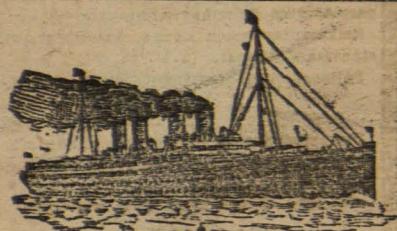
Siuntejai!

sviesto, suro, kiausinių ir kitų tavorų, bus linksmi iszgirsti apie naujų freight éjima Lackawannos geležinkelio ant sziu metų, specialiskai einantis greitai į New Yorką, Newarką ir t.t. kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gantojų.

Karai su ledais isz East Owego, siekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas éjimas prasidejo 22 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas kčnā nedelę, ateinantis į rytinus miestus seredos pėtnycios rytais.

Specialiskas laikas paskirtas, dėl siuntinėjimo ir kožnas agentas priduodas reikalaujantiems visas informacijas.

Telephones 26-5 So Boston

F. J. & K. Mockevicz,
145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS

Pardnodu laivakortes ant visokų linijų ir siunčiu pinigus į vias dalis sveto. Doviernast (pavedimus rassztu) atlikimini reikalų su Maskolijos valdžia. Iszmainau visokius pinigus ant amerikoniškų ir t.t. Darau apeigėjimus nuugnies (Fire Insurance) ant visokų daiktų. Jeigu kurį atkeliaus užsikytų kastlegarnė, tegul szaukiši prie manę, o aez jį iziliuosios.

Lietuvių kreipkitės pas savo tautieti, o buit nžgandinti.

„Vienybės“ redakciją telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didomo — 19 coliu plocchio, 24 coliu augsczio, ant puikios popierios, su prišiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vie-nybės“ redakcijoje.

Szitas paveikslas tojo musų užtartavusio tautiečio privalo rastisi kiekvieno lietuviu namuose kaij papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą trusė ant nėudos savo tautiečių ir tėvynės.

PERŽVALGA.

— Pereito rugėjo 15 dieną sukako 40 metų nuo mirimo garsingo poeto Liudviko Kondratavyciaus; jis rastė lenkiskai, bet viskas tame kvėpavo lietuviszka dvasia; ir savo gyvenimą jis praleido Lietuvoje, gimęs Minsko gubernijoje 1822, o miręs 1862 m. Vilniuje. Isz jo rasztu lietuviszkai iszguldyti: „Piaštū duktė” (Petro Armino), „Margeris” (Sim. Norkaus) ir „Kaimo mokslinycia” (P. Armino). Vilniuje rengia pastatyti velionui paminklą szv. Jono bažnyčioje; padaryti paminklą apsiemė garsingas skulptorius Pijus Velioniszkis, gimęs lieutuvius.

— Vilniuje užmanyta pastatyti paminklą Rusijos ciesorienei Katarinai, kuriai vieszpataujant, Lietuva pateko po carų valdžia; pastatymo kasztrenka nuo žmonių, tankiausiai pati policija su prievara. Vienog, ir prie tokio budo rinkimo dar nedatenka 50 tukstancių rublių. Statymas paminklo Katarinai turi lygiai tokią prasmę, kokią turėjo ir turi Muravjovo-koriko paminklas.

— Sztam spaliaus mėnesyje Vilniaus mieste pirmu kart pradės žibeti elektriskoji szviesa; didelė centraliszka stacija jau įtaisyta; isz pradžių bus apsviestos elektra tik didesės gatvės; vidutinėms liks gazas, o mažomis kerosinas.

— Vilniuje tapo atidaryta antroji viesza prekybės mokykla su tokiomis tiesomis, kios turi gimnazijos; norinczius įstoti priima jau sziuosmet.

— Petropilės „Žemaiczių ir Lietvių labdariskoji draugija” apvaikszciojo 26 rugėjo (9 spaliaus) savo desimtmetines sukaktuvės iszkilmingomis misiomis, visuotinuoju susirinkimu ir pietumis viesbu-

tyje.

— „Peterburgo Lietvių su-

siselpiamojo draugija” kėlė 28 rugėjo (11 spaliaus) literatiskai-dramatiszką vakarą; atlikimui paskirta buvo drama „Meilę suardyt — tai nuodėmę pagimdyt”; paskui dainos, deklamacijos ir, ant galio, szokiai iki trečiai nakties.

— Iszėjo num. 5 „Darbininkų Balso”, iszleidžiamu Lietuviszkos Social-Demokratų Partijos; tame, kaip ir ankstyvesniuose numeriuose, yra apsečiai turinio. Patilpę tame tokiai rasztai: 1) Kokia musų dabartinė valdžia ir kokia mums reikalinga; 2) Kapitalas ir jo augintinis (eiles); 3) Kaliniai; 4) Isz Ukrainos; 5) Sujudimai Maskolijos studetu; 6) Darbininkas ir ponaitis; 7) Sipiagino nugalabinimas; 8) Isz Lietuvos (žinios); 9) Isz svetimų szalių (žinios), ir tt. Smagaus pasiskaitymo yra 48 puslapių; kasztuoja 15 centų; gaunamas „Vienybės” iszleistuvėje.

— Darbininkams, kurie gyvena Lietuvoje, bet lietuviskai nemokėdami, kalba lenkiskai, Lietuviszkoji Social-Demokratų Partija iszleidžia lenkiskoje kalboje laikrasztį „Echo życia robotniczego na Litwie”. Dabar iszėjo 3 num., kuriamo atrandame daugybę žinių apie darbo sąlygas yvairose. Lietuvos dirbtuvėse. Sziame numeryj 18 puslapių.

— Draugystė „Auszra”, įsteigta 1901 m. szelpimui besimokinančios jaunumenės, iszleido savo konstituciją, apart lietuviszkos, ir angliskoje kalboje.

— Lietuviszkos draugystės ir pavienės ypatos isz lietuvių paaukavo visu labu \$526,25 ant naudos straikuojantiems angliakasiams; yra tai ženklu, jog musų draugijoje gyva ir druta susipratimo ir draugiskumo dvasia. Apart szių aukų, nusiųstę stacziai į centraliszku unijos iždą, rinko aukas tam tikslui tarp lietuvių tulo politiszko kliubo pasiun-

tinių, o teipjau lietuviszka siuliams parodyt, kad radej prilipintą. Kiti sako, kad tą atsisaukimą nulupęs Rigiskių Rugienius sakydamas:

„kad bučiau žinojęs, kad jie szių naktį lipj̄ tas popieras, bučiau pavaktaves ir persozvęs”. Teip asz tuo žmonių girdėjau, bet negaliu szito tvirtinti. Kai-kuriuose kaimuose, kaip Mergbudyje, Sparviniuose, Bliuviszkiuose, Padegpadžiuose ir kt., buvo prilipinta prie blėtų. Užtai raudonsiuliai, negalėdami nulupt nuo jų atsisaukimą, nulupo su blėtomis, tik Sparviniuos, sako, su karsztu vandenių nuplove. Ir gerai padarė nuplēšę: žmonės neprisirengė pridėt lietuviszkus paraszus, tai gal dabar apie tai pasirupi. Raudonsiuliai tyrinėjo, lankstė po kaimus kelias dienas, bet nieko nepaėmė; rodos, „tos popieros” butų isz dangaus nulėkusios ir czia prie gluosnių prilipusios. Tik ką žmonės nuo darbo gaiszina, darydami kratas.

A. Žioplelis.

— Atsisaukimai. Per Griszkabudžio (Naum. pav.) Szkaplierną ir szv. Oną (16 ir 27 d. liepos) buvo iszlipinti czia atsisaukimai „Kas turi ausis te klauso”? Kurie buvo atkampliaus prilipinti, iszbuvo gana ilgai, o kurie prie kelių, raudonsiuliai nugramdė apie 6 – 7 valandą isz ryto; žmonės apie tai pradėjo kalbėti, vieni girdamai lipintojus, kiti peikdami; sako, kad jsz to nėsą nieko naudos, tik valdžia, „rundas”, pykstas. Atsirado ir tokiai, ką patys draskė atsisaukimus. Viens isz tų „paklusuojų”, Stugucią Plyczius, radej isz nakties prilipintą atsisaukimą nuplēšė ji, kaip pats gyrési kitiems ukininkams. Viens isz ukininkų paklausėjo: „ka-žin-kas jas lipina, tas popieras”? — „Turbut, koki lenkai” — atsakė Plyczius. Kits toks kytruolis Urvinių Bagdonas, bevažiuodamas į Griszkabudį, pamatė pakelėje prilipintą „popierą”; iszlipęs nulupo ir nuvežę Gr. raudon-

— Ukmerge (Kauno gubernija) — dar visai ramus kampelis. Czia truksmą pakelė tik birželio mén, pasirodžiusios proklamacijos. Mat, pasirengęs buvo aplankyti Kauno gubernatorius Vataci — jis važiavo vieskeliu isz Paneyėžio pusės. Sztai naktį pries jo atvažiavimą ant telegrafo stulpų tapo prilipinti atsisaukimai; „Vyrų, skaitykit ir kitiems duokit”! (tai bene bus atsisaukimai: „Lietuviai ir žemaicziai, bukite atsargūs”! Red.). Urėdininkams pamaczius, sziuos popierelius, pasidare didei koktu: czia gali tuo atvykti gubernatorius, o czia krapsstyk atsisaukimus, kurie perekletą verstų ant kiekvieno ketvirto stiebo buve prilipinti. Vargas buvo nabagams, ypacz kad nekurie buvo augstai prilipinti ir reikėjo kopėczaitės atsinessti jų nuplēsimui. Tos proklamacijos suteikia daug

visokių sznekų ir parodo, kad ir apie Ukmęgę jau pradeda žmonės judėti. Bet kuomet atsiras szis judejimas paczioj Ukmęgę? *Vanagelis.*
(Isz „Ukininko“)

Didysis straikas.

Penkis su virszum mėnesius tėsesi didysis angliakasių straikas, iki netapo atsauktas 21 spalios. Nesakome, kad jis užbaigtas, nes iksziol užsibai- gė tik pirmutinis aktas tos mil- žiniskos tragedijos, o užbaigimo antrojo, lygiai svarbaus, akto dar turime palaukti. Pir- mą pergalę laimėjo darbininkai, nes prispyrė kapitalistus pasiduoti bendram sudui.

Mesime trumpą žvilgį į to straiko istoriją.

Dar daug anksciaus, negu apsaukus straiką, angliakasių skūsdavosi ir rugodavo. Pamaži tie jų skundai susiliejo į tokius reikalavimus: asztuonios valandos djenos darbo; iszkasta anglis turi buti sve- riama (szeip darbininkui už 3,100 svarų paskaitydavo tik 2,200 svarų); mokesčis turi buti pakelta ant 20 procentų; pripažinimas angliakasių unijos. Daugumas darbininkų norėjo straiko dar kovo mėnesyje ir reikalavo, kad jis butų apsauktas nuo 1 birželio. Bet unijos virsininkai tikėjosie geru susitaikyti su kasyklių sa- vininkais; iškiszo su savo sudu politikieris Mark Hanna, norėdamas pelnyti isz abiejų pusiu ir suvilioti uniją kuonoilgiausiai. Ant galos, kompanijos 8 gegužio stacziai pasakė, kad atmeta visus darbininkų reika- lavimus. Tada prezidentas Mitchell 9 gegužio apsaukė straiką, o 12 gegužio 147,000 darbininkų pametė dirbę; 14 gegužio susirinko Shamokin'e angliakasių konvencija, kuri straiką užtvirtino. I penkias dienas po konvencijos, anglies karaliukai susirinko NewYor- k'e ir nutarė velyt eiti ant pa-

skutinos, negu iszpildyti dar- bininkų reikalavimus.

2 birželio užstraikavo be- veik visi inžinieriai, fireman'ai, pumprunner'iai ir tt. I keturi- rias pirmasias savaites pragai- sztys buvo apskaitomos į \$22, 500,000.

I Indianapolis 28 birželio susirinko angliakasių konven- cija kaip nuo kietosios, teip ir nuo minkštosios anglies; bu- vo pakeltas klausymas, idant užstraikuotą visų-visi angli- kasių, bet konvencija nutarė nesaukti į straiką minkšto- sios anglies darbininkų, tik uždėti ant jų mokesčių, isz ku- rios turėtų paselpą kietosios anglies straikieriai.

Dar 22 birželio prez. J. Mitchell iszleido atsiliepimą, kur kvietė kasyklių savininkus pa- vesti iszriszimą gincų tamtik- ram sudui. Anglies carukai at- sakė, kad jie nepripižsta nė Mitchell'io, nė unijos, ir nenori turėti su ja nejokio reikalo; kiekvienas darbininkas tegul- ateina ir praszos į darbą; ką bosų malonė jiems duos — tuo turi užsiganėdinti.

I galą liepos žmonės pradė- jo nerimauti, ypač kad juos erzino kompanijų suvaryta „anglies ir geležies policija“ ir szerifo pagelbininkai. Vienas isz tokių szerifo deputy Bed- dall Shenandoah'e pradėjo be- reikalo szaudyti į minią žmo- nių; kilo įnirsimas, deputy tapo sunkiai apkultas, o jo brolis, kurs neszė ginklus, ta- po užmussta. Atsitiko tai 30 liepos ir tą pacią naktį į She- nandoah ir jo apielinkes gu- bernatorius suvarė 1,200 mili- cijos. Milicijos pareikalavo už- musztojo Beddall'io dėdė, ku- ris yra pavieto szerifu.

Nuo 10 rugėjo daugelyje vietu pradėjo jausti stoką an- glies.

I tą laiką sutrukė daugiaus milicijos, o gen. Gobin iszleido garsingą savo prisakymą ka- reiviams: „szauk į galvą arba į krutinę, o ne į kojas! szauk,

kad užmusztum ant daigto!“

New York'e anglies prekė pakilo į \$25 už toną.

Ant 3 spalios prez. Roose- velt sukrietė į Washingtoną kompanijų presidentus ir prez. Mitchell'į, norėdamas suraikyti juos. Bet anglies carukai isz- vadino patį Mitchell'į ir visus unijonistus anarchistais, mai- sztininkais, galvažudžiais, o apie reikalą nenorėjo nė pra- dėti sznekos; jie reikalavo nuo Roosevelto, kad jis užleistų ant straikierų reguliariszką armiją. Rooseveltas iszsigando tų ponų piktumo ir suglaudė rankas. Jis tik gražumu prasė Mitchell'io, kad lieptų straikieriams grįžti į darbą, idant žmonės turėtų ant žemos ang- lies; o pavasaryje gali sav vėl užstraikuoti. Bet Mitchell'is nepaklausė tokios iszmintingos rodos.

10 spalios netikėtai gub. Stone užvarė ant straiko apy- rubės visą miliciją — 11,000 kareivių su kanuolėmis.

13 spalios P. J. Morgan susauke ant rodos kompanijos prezidentus ir pasznekėjės su jais, tą pacią naktį nuva- žiavo į Washingtoną, o ant rytojaus pavedė prezidentui Rooseveltui iszrinkti suraikymo sudą, kuris perkratytų ir iszrisztų giucus tarp kompa- nijų ir unijos. Roosevelt pa- skyrė komisiją, kurią pripaži- no abi pusės. Angliakasių kon- vencija, buvusi 20 ir 21 spa- liaus Wilkes-Barre, Pa., tą pripažinimą užtvirtino ir isz- leido padavadyjimą, kad visi straikieriai grįžtų prie darbo.

Vienog, dar nespėjo straikieriai sugrįžti, o jau kila vi- sokios painės; kaip-kur bosai reikalauja pasirasyti ant ko- kių kontraktų; kitur grįžtan- tiejie turi pažadeti, kad neper- sekios skebų; nekuriose kasy- klėse nepriima atgal inžinie- rių ir fireman'ų, nes turi pasi- samdė kitus. Isz to visko gali

dar pakilti daug vaidų. O suraikymo sudas vargai užbaigs

savo darbą anksciaus, kaip į 6-7 savaites.

Sutaikymo sūdas.

Skaitytojai jau žino, kad straikas officijaliszkai užsibaigė 21 spalios, kada visų trijų distriktų delegatai, skaitliuje 652, drauge su unijos virzininkais, nutarė pripažinti suraikymo komisiją (arbitration commission); paskyrimas sa- narių į tą komisiją pavestas Suvienytųjų Valstijų prezidentui Rooseveltui, kaip iszpusės kompaniją, teip ir iszpusės darbininkų unijos. Prezidentas pakietė į tą komisiją szeszias ypatas isz yvairių už- vadų ir pasaukimų; priimti ar atmesti kokį įnesimą — at- svers keturi balsai pries du.

Ta komisija susirinko Washington'e, 24 spalios, ir tuo- jau pradėjo savo tyrinėjimus apie visus reikalus tarp kompa- nijų ir darbininkų; isz tė ji nuvyks į Wilkes-Barre, pas- kui į New Yorką ir Philadel- phia, o ant galos vėl į Wilkes- Barre, kur ir užbaigs savo tar- dymus; tas darbas tesis ma- žiausiai mėnesį laiko, o gal ir ilgiaus.

Viskā isztyrės ir apsvarstės, suraikymo sūdas sutaisys ir apsauks savo nusprendimus, kuriuos turės priimti be gin- czo abi pusės. Isz anksto spėti, koki bus tie nusprendimai — visai negalima. Reikiā tik pasakyti, kad vistik yra didelė straiko pergalė, jog darbininkų unija prispyrė nu- puikusiūs isz Dievo malonės anglies karalius paversi reika- lą sudui.

Tikimės, kad skaitytojai geistū žinoti, koki tie sudžios, nuo kurių nuomonės prigules iszriszimas didžiai svarbių klausymų. Paduosime tiek, kiek galima buvo susekti iszisztikimesnių szaltinių.

1) Edgar E. Clark, kuris yra virsininkų geležinkelio konduktorių ordeno, turinėjo

30,000 sānarių; kasyklių savininkus jis gerai pažsta, nes tie yra drauge ir geležinkelio savininkais. Clark'ą visi lai ko už iszmintingą, rimtą žmogų, kuris 10 metų budamas vyriausiu vadovu konduktorių ordeno, visada mokėdavo bėstraiką sutaikyti ginczus tarp unijos ir kapitalistų ant gero darbininkams. Kiek žinoma, Clark yra artymas draugas prezidento J. Mitchell'io. Jis pats yra redaktorium konduktorių ordeno laikraszcio „The Railway Conductor”, kuriame tarpais pasirodo socijalistiskos palinkimo straipsniai.

2) John L. Spalding, katalikiskas vyskupas, bet podraug liberalas ir progressistas; nuo 1877 m. jis užima vyskupystę Peoria, Ill. Yra paraszės nemažai svarbesnių veikalų, o teippat keletą poemų. Nuo kada prasidejo straikas, vysk. Spalding savo pamoksluose ir kalbose tvirtai remdavo žmonių-darbininkų pusę.

3) George Gray, augszciausiojo Suvienytųjų Valstijų sudo sānarys; jis yra demokratų partijos ir pirmiaus buvo senatorius; McKinley iszkélé ji i sudžias augszciausiojo sudo ir nuo tada Gray pametė politiką; jis buvo siūstas į miestą Haag, kaipo sānarys tarptautiskos konvencijos, susauktos Rusijos caro Nikalojaus, idant butų panaikintos karės ir vieszpatystės „nusiginkluotų”; Gray buvo teipjau sānariu komisijos, kuri, susirinkus Paryžiuje 1898 m., užbaigė karę tarp Ispanijos ir Amerikos. Sudžia Gray sudyja visokias bylas beszaliskai; kapitalistai nė syki nešikreipė prie jo su savo reikalais priesz darbininkus, — tai yra ženklu, kad Gray nelaiko jų pusę.

4) John M. Wilson, inžinierios generolas; jis savo užvaude, kaipo kariszkas inžinieris, yra atsižymėjęs ir augztai save pastatęs; nuo 1877 m. iki

1901 m. buvo vyriausiu inžineriu virszininku; 1901 m. jis paliousuotas nuo tarnystės; j politiką nesikisza.

5) Thomas H. Watkins, milijonieris; jis pirmiaus pats valdė anglies kasykles, bet prie trusto niekad neprigulėjo ir buvo prieszingas trustams; pirm ketverių metų jis pardavė savo kasykles kompanijai „Temple Iron Co.”. Su geležinkelio kompanijomis Watkins teipjau neturėdavo artymesnio susirizimo. Jei dabar jis kokių užsiémimus turi, tai tik vakarinėse valstijose. Watkins gimės West Pittston'e, o gyvena Scranton'e jau 20 metų.

6) Edward W. Parker iszrinktas į sutaikymo sudą, kaipo žinovas angliakasyklių dalykuose; jis yra redaktorium iszteinanczio New York'e „Engineering and Mining Journal”. Tas laikraszis visą laiką buvo prieszingas kalnakiams; dar gegužio mėnesyje redaktoriaus straipsnyje buvo pasakyta: „vidutinis kašyklių darbininkų padėjimas sziadien yra geresnis, negu pirm 30 metų”. Toliaus jis sako, jog darbininkai sunkiai prasikalssta, reikalaudami nuo sāvo darbdavių geresnių darbo sąlygų. Visose korespondencijose, ką buvo raszytos isz Wilkes-Barre tycia pasiūsto reporterio, žinios budavo iszkraipytos ir vis ant nenaudos straikuojantiems. Tulį laiką Parker'o laikraszyje raszydavo nekoksal R. W. Raymond, kuris labai asztriai užpuldinėdavo ant Mitchell'io, niekin davo straikierių reikalavimus ir užtardavo anglies carukus su jų vergais. Teip, 4 spa liaus Raymond raszé apie „Tris karzygių luomas”. Pirmutiniai karzygiai — tai skebai, kurie drąsiai eina į darbą ir tik norėtų, kad kas juos apgintų nuo straikierių; antriejie karzygiai — tai esą inžinieriai, superintendentai ir kiti bosai, kurie stato savo gyvastį tž savas įstojimo į amatininkystės

vo ponų gerovę; tretieje karzygiai — tai esą patys angliai-kasyklių savininkai su savo pavuodegiais; jie, girdi, „prižiuri ir užlaiko tiesą ir liuosybę, nors priesz juos kyla audros, užpuldinėjimai ir apszmeizimai”.

Tai tokios yra žinios apie sodo sānarius. Prie komisijos bus pristatyta, kaipo reikalų vedėjas ir sekretorius, darbo komisijonieris Carroll D. Wright, kuris yra gerai apipažinės su kasyklių padėjimu; jis jau rinko žinias apie straiką, dar ką-tik anam prasidejus; tada jo iszvadžiojimai apipažino teisybę darbininkams. Tiesos balsuoti Wright isz pradžių neturėjo, bet dabar jis yra paskirtas septintuoju sudo sānariu.

Sutaikymo komisija turi iszriszti szituos penkis svarbiausių klausymus:

- 1) pripažinimas angliakasių unijos isz kompanijų pusės;
- 2) pakėlimas mokesčių;
- 3) įvedimas asztruonvalandės darbo dienos;
- 4) permanentos svērime anglies;

5) panaikinimas kompanijų pardavinyčių (sotorų) arba bent kitoks sudavadyjimas jų.

Darbo istorija.

Dr. J. T. Želvienė.

(Žiur. 43 num.)

Spartus kylimas pramonės, ypatingai audimų dirbtuvėse, apstumas kapitalo, reikalingo užvedimui tokį dirbtuvų, drauge su kitomis priežastimis, traukė vergucią minias nuo ukių į miestus. Czia priso reikalingas skaitlius darbininkų, o kiekvienas ateivys stojo į lenktynes su tė apsigyvenusiais. Ponai pabugo, kad neprisiveistų — laikui slenkant per didelis skaitlius amatininkų, o kad jų rankose buvo galėjė davadyjimo iszdirbystės įstatymų, jie apsunkino sąlygas įstojimo į amatininkystės

eiles, įvede pinigiszką mokesčių, ilgą be galio mokinimosi laiką, siuntinėjo vieta isz vienos ir nuolat reikalavo brandžių puotų ir modelių nuo mokininių; tokiu budu vien turtingciai arba amatininko vaka tegalejo užbaigtį amatininkystės mokslą. Įvyko žymi permanenta: dabar vietoje ypatos vertybės ir gabumo reikėjo kapitalo ir szeimyniszkų ryšių.

Tas atsiliepė ant darbininkų ir unijos. Verguciai, kurie iszgyveno metus ir vieną dieną mieste, buvo skaitomi už laisvus, vienog, apsunkinimai, neuzleidžianti pasiekti amatininko laipsnį, sulaikė nuo pakiliimo, ir galiop gale 14-to amžiaus darbininkai pradėjo neprigulmingas savo unijas tverti. Laikui slenkant, tos vadyvystės amatininkų vis labiaus slinko į amatininkų rankas, darbininkai jose prigulinti buvo isznaudojami, kaipo lobij tveriancios maszinos.

Darbininkai, matydami stovę reikalų, prieszingas unijas tverė, po priedanga bažnytinį, draugiską ir szelpiamąjų vardų. Baigiantis 14-tam amžiui, jau amatininkai vienval skundė darbininkus, kad po priedanga bažnytinį ir draugiską organizacijų riszasi į organizacijas, idant padidinti galėtų algas, vienog nesisekė išzardi ty jas. Szios organizacijos stengesi įgyti nuosprendj, kame darbas ir tarnystė skiriasi, palaikyti geresnes algas ir kontroliuoti darbininkus ir jų judejimus.

Idant tą atsiektų, jie griebėsi straikuoti. Ypatingai straikavo tose szakose pramonės ir iszdirbystės, kuriose darbininkai negalėjo augszciaus patemytų sąlygų pakelti, ypatingai audimo fabrikuose Anglijoje, Prancuzijoje ir Vokietijoje. Jau vėlesniuose laikuose tokie straikai visos industrijos sako kose atitinkami.

Tokiu budu atsiskyrė fabri-

kū savininkai nuo darbinukų į dvi skirtas luomas; tuo pačiu laiku kilo darbininkis klausymas.

Pirmausiai prisięjo iszrisztiti: kokių budu geriausia galiama užganėdinti darbininkų reikalavimus.

Szalia anū vadovysczių, darbininkai ēmė tverti unijas. Ap gynime savo reikalą isz pat pradžią kilo vaidai, panaszus musų sziadienjnieiams darbininkis klausimams.

Sistema, sutaikanti darbininkis ką stovė dėl iszriszimo darbo klausymo, ypatingai sistema, suszelpianti bedarbius ir pavargusius darbininkus, nesirėmė ant legalizkos lygibės amatininko ir darbininko, nė ant darbininko gerovės. Ponas, — kaip dabar vadisime amatininką — buvo vadovystėje vyriausybė ir valdė darbininkus. Darbininkas buvo sąnarys vadovystės, vienog ir padonas. Vadovystė paskyrė didumą algą ir darbo sąlygas. Vienog, szita vadovysczių galybė mažėjo dėl priežasties darbininkis ką uniją, ir dėl darbininkis ką vaidlų; laikui slenkant, ypatingi įstatymai ir privilegijos tapo darbininkams suteikti pries despotizmą ir panieką.

Ir lyginai kaip pavieniai darbininkai nepasitikėjo ant pavienio pono gausume algos, teip unijos surado darbus, ap rubežiuojant skaitlių mokintinių prie vieno darbininko, pri pažstant kiekvienam dirbimo tiesas, suszelpiant ir iszsirupinant darbą ateiviams.

Darbininkai dėdavotulą dali savo uždarbio į unijos iždą apmokėjimui mokesčių. Vadovystė turėjo prigelbėti unijoms, kada jos negalėdavo apsimokėti; dėl to teip buvo pri pažinta, kad vadovystės virsiniukai nedaleisdavo pakilti alvienam sulig pono-amatininko. Jeigu dar neiszekdavo suteikti paszelpą, tai galiop parapija tokias ypatas suszelp-

davo, nes jos rankose didelė dalis abelnos sivasties buvo suimta.

Teip viskas traukėsi iki 17-tam amžiui ir dar vėliaus. Ta da keleto szalių valdžios pā emė visą reikalą į savo rankas. Pripažino abelną iszdirbtą vadovysczių sistemą, įstatymą darymą atėmė isz rankų ponų amatininkų, perduodant tam tikrai valdžios iszrinktai be szaliszkai komisijai. Teip, algą didumą, ilgumą darbo dienos, ilgumą laiko mokinimosi amato, darbo kontraktus pa skirdavo valdžia. Vien užbaigę mokintis amatą galėdavo pastoti darbininkais, o darbininkams duodavo darbą ir tie sā paszelpas tulam laikui be darbės mete, lyginai kaip ir kasztus kelionės, persikeliant kitur.

Isz kitos pusės valdžia už draudė straikavimą, prisypre dirbtį po legalizkais įstatymais, kada tik darbo yra, ir privertė mokėti duoklę pavar gelių paszelpai.

Žmonėms atidavus bažnytinės žemes, jau bažnyčia ne szelpė pavargelių. Tada pati valdžia tokius, kurie negalejo lukėti isz uniją ir draugysczių, paszelpą suteikdavo. Potomis sąlygomis darbininkas tikrai turėjo darbo visokiam laike. Alga buvo pakaktina visiems reikalams ir reguliariszka. Darbo valandos vidutinės.

Vienog, nežiurint į tą viską, vis kildavo straikai, ypač bė gyje 18-to amžio, teip jog tas szimtmetis vadinamas darbininkis ką sukylimu amžiu. Tokį padėjimą pagimdė galinciai, kurie nuolat laužydavo įstatymus.

(Bus dar.)

Kiek iszkasa anglies.

Žmonės, kurie nepažista ka sylių darbo, arba ir patys angiakasiai isz įpratimo mislyja, kad kasimas anglies yra toks

darbas, kaip ir kiekvienas kitas. Bet teip nėra: skirtumas yra didelis. Nekalbant, kad tai sunkus darbas, kad reikia dirbti tamsiuose, drėgnuose urvuose, — tas darbas yra labai pavojingas, nes ant kiekvieno žingsnio ir kiekvieną valandą žmogus gali atrasti netiketą prapultį. Juo didesnis nuopelnas tų darbininkų, kurie, kasdami juodą deimantą, varo fabrikus, geležinkelio trukius, laivus ir tt.

Žvilgtersime, kiek darbininkai duoda svietui anglies; tos žinios turi buti teisingos, nes jas surinko Washingtono valdžia, geologiskas skyrius.

Peržiurėsime pirma kasimą minkstosios anglies.

Metuose 1890 tē dirbo 192,

204 žmonės po 226 dienas ir pristatė 111,302,322 mažas (short) tonas (mažoji tona isznesza 2000 svarų); iszeina, kad per vieną dieną vienas žmogus iszkasė 2,56 tonas, arba per metus 579. Iszkastos anglies vertė iszneszė \$110,420,801. Met. 1895 dirbo 239,962 žmonės po 194 dienas ir iszkasė 135,118,193 tonas, kurių vertė iszneszė \$115,779,771; žmogus iszkasė per dieną 2,90 ton. arba 563 per metus. Met. 1900 dirbo 304,375 žmonės po 234 dienas ir prikė 212,314,912 tonų vertė \$220,913,513; žmogus per dieną iszkasė 2,98 tonas arba 697 per metus. Sekančiuose 1901 m. dirbo 340,235 žmonės po 225 dienas ir pristatė anglies 225,826,849 tonas vertė \$236,406,449; žmogus iszkasė po 2,94 tonas per dieną arba 664 per metus. Anglies vertė buvo skaitoma: 1890 m. 99 centus, 1895 m. 86 ct., 1900 m. \$1,04 ir 1901 m. \$1,05.

Kietosios anglies aprubėje paduotos tokios skaitlinės.

Met. 1890 tē dirbo 126,000 žmonių po 200 dienų ir pristatė 46,468,641 toną anglies, kurių vertė iszneszė \$66,468,641; vienas žmogus per vieną dieną

iszskasdavo 1,85 ton. arba 369 tonas per metus. Met. 1895 dirbo 142,912 žmonių po 196 dienas ir pristatė 57,999,337 tonas vertė \$82,019,272; žmogus iszkasė per dieną 2,07 ton. arba per metus 406. Met. 1900 dirbo 144,206 žmonės po 166 dienas ir pristatė 57,367,915 tonų vertė \$85,757,861; žmogus iszkasė per dieną 2,4 ton. arba per metus 398. Met. 1901 dirbo 145,309 darbininkai po 196 dienas ir pristatė 67,471,667 tonas vertė \$112,504,020; darbininkas iszkasė per dieną 2,36 ton. arba per metus 464 tonas. Vidutinė vertė mažos tonos kietosios anglies iszneszė: 1890 m. \$1,43, 1895 m. \$1,41, 1900 m. \$1,49 ir 1901 m. \$1,67.

I paskutinius dyliką metų skaitlius darbininkų prie kietosios anglies pasidaugino ant 15%: 1890 m. buvo 126,000, o 1901 m. jau 145,309; lygiu budu ir prie minkstosios anglies pasidaugino ant 17%: 1890 m. buvo 192,204, o 1901 m. jau 340,235; greta to pasididino ir darbo naszumas, nors kompanijos nori įkalbėti svietui, jog darbininkai, nuo kol jie susiriszo į uniją, aptingo ir mažiaus pristato anglies. Vienog, isz szitos statistikos matome, kad kur 1890 m. vienas darbininkas iszkasė 369 tonas per metus arba 1,85 ton. ant dienos, tai 1901 m. iszkasė net 464 tonas arba po 2,36 tonas ant dienos.

Kasimas anglies ne vien prarija žmogaus sveikatą ir pajiegas, bet tankiai atima ir gyvastį. Sztai 1901 m. kietose anglyse praruvo 513 angliašių, o tapo sužeista 1243; ant 131,524 tonų anglies turėjo padėti gyvasti vienas žmogus.

Isz lietuvišku dirvu Amerikoje

Shenandoah, Pa. Szitos apielinkės lietuvių-socijalistai įtaise 17 Spalios (october) didele parodą. Ant tos dienos

atvyko dalyvauti parodoje ir džiaš už visus atliktus tikėjimis kalkas: kandidatas ant Pennsylvanijos gubernatoriaus J. W. Slayton, kandidatas ant sudžios Ch. Heidrick ir kandidatas ant valstijos senatoriaus M. E. Doyle; iš vietinių gi kalbėjo p. Ad. P. Tabaras, kandidatas ant legislatoriaus.

Paroda prasidėjo 7 val. vaka, lydima lietuviszko beno; 20 raitelių jojo ant baltų arklių, o pėscią ėjo į du tukstančiu — lietuvių su lenkais. Anglai, airiai ir kiti nusistebdami žiurėjo į tą iszkilmę: jie netikėjo, kad lietuviai, susivienyę po socijalizmo ženklu, teip puikiai mokėtų pasirodyti. Jie skaitė mus niekam nevertais, nieko neiszmanančiais ir reikalingais tik tada, kada renka balsus. Dabar jie nuleido rankas, matydami, kad „polenderiai“ paims virszu. Atsirado nemažai tokų, ką sako staciaziai: „glauskimės prie jų ir mes, nes matom, kad anie varo savo reikalą protin-gai ir mums nebus gėda prie jų prisideti ir dirbti iš vien ant socijalizmo pamato“.

Pasibaigus apvaiksciojimui, susirinko į salę į tris tukstančius lietuvių, lenkų ir anglų klausyti prakalbų. Ypatingą įspudį padarė p. J. W. Slayton'o kalba, kurioje jis aiszkių išrodė kapitalistų nedorybes ir darbininkų prispaudimą. Visi jautė savo szirdyse, kad socijalistams reikia drūciai tvertis į savo politiskas organizacijas, o tada draugija nukratys nuo savęs kapitalo jungą ir pradės geresni buvę.

Brooklyn, N. Y. „Extra! extra!“ Toki plakatai buvo iszmėtyti dėl susirinkimo Brooklyno lietuviszko parapijos; apsauktojai su dideliu truksmu szaukėsi į visus lietuvius, taigi ir į „bedievius“, idant duotą pagelbą, nes sujais vietinis klebonas buk negraziai apsieinęs, buk skriaud-

miskus darbus. Geriaus sakant, kates maisze susipiovė.... Kurie jautėsi nuskriaustais užsimanė neva teisybės jieszkoti arba greicziaus sakant apszmežti kunigą, atrasdami visokias priekabes, prikaiszdami privatiszkus dalykus ir tt.

Kunigas Varnagiris jei negeresnis, tai jau nė nebilogėnis už kitus lietuviszkus kunigus Amerikoje. Jeigu parapija norėtų kito kunigą, tai vis tik ir ans turės elgtis nekitai. Tik gal dabartiniems reksniams teks daugiaus trupinių nuo Dievo stalo....

Rods, apie susirinkimą reik paminėti. Ant to susirinkimo buvo į 500 parapijonų ir nemazai patentuotų „bedievų“. Mat, čia bedieviai teip įsivyravo, kad jie veda jau netik svietiszkus reikalus, bet ant galo pradėjo kisztis į bažnyčios reikalus. Iš dalies per juos, baigiant nutarimus, senajį prezidentą numetė, o ant jo vietos savajį pastatė.

Iš to visko galima tikėtis daug naujo per keletą busiančių nedelių po atsibuvusio susirinkimo 19 d. spalvio (19 d. October) 1902. Bedieviai sav pro pirsztus szypsosi, o parapijonai patys negal suprasti, dėlko jie teip labai buvo iniresę ant kunigo. Vis tai rodosi, tik pradžia. *Gerasis.*

Shenandoah, Pa. Lietuvos muzikantų benas buvo nukeliauotas į rytines valstijas rinkti aukas paselpai kalnakasių straikierių Pennsylvanijoje. Muzikantų kelionė nebuvo dovanai. Brooklynė po vadovyste P. A. Draugelio tapo surinkta net \$352,69 („Lietuvos“ 42 num. praleista liko Brooklyno muzikantų auka \$5,00); Waterbury po vadovyste p. J. Miknaicchio tapo surinkta \$227,00 („Liet.“ praleista p. Kudirkos auka \$5,00); Union City tapo surinkta \$54,00 (praleista Juozo Ratke-

vyciaus auka \$10,00); New Britain'e po vadovyste J. Skrultsko tapo surinkto \$200,29 (angliszkame laikr. praleista liko R. Petraucko \$5,00 ir T. McMahon \$1,00); Newark'e po vadovyste p. Vaiceliuno tapo surinkta \$37,40; Jersey City \$58,53. Viso kelionėje surinkta tapo \$929,91.

Visiems aukautojams, sti-printojams straikierių dvasios su teip gausia paselpa, sziuo isztariame szirdingą acių. Gal kitu kartu kada galėsime aukautojams ir sanjauciantiems darbininkams atsilyginti ateityje. *K. Norkevyczius.*

Baltimore, Md. Netyčia man teko užėiti 19 dieną spa liaus į vietinį Lietuvos Teatraliszkos Draugystės knygyną; pasitaikė tą dieną draugystės vakaras, ant kurio apartaciją sėnarių, buvo susirinkę ir iš szalies apsczai vaikinų ir merginų.

Prasidėjo nuo prakalbų. Pirma kalbėjo p. A. Karalius, parodydamas mokslo reikalin gumą ir naudą. Antroje kalboje p. A. Garlauckas priminė ateinancią 4 Kovo dieną, kada mes szvencziame atminimą išsiliuosavimo nuo baudžiavos.

Prasidėjo deklamacijos: O. Garbutė pasakė eiles apie lie-tuvystę; Magdelė Panebažinc kiutė rentavo „Lietuva mano“; Ma. Panebažinckutė deklamavo: „Sudiev, Lietuva! man linksma buvo“...

Po to pirmėdis aiszokino apie Teatraliszkos draugystės naudą, kame rado pritarimą nuo visų susirinkusių.

Smagu buvo matyti tą draugystę, nors mažą skaitlum, bet stiprią pajegomis. Ji įsitaikė knygyną, kuriame lan-kytojai užsiima skaitymu, ra-szymu, prakalbomis, o net ren-gimais dramatiszkų perstatymų; išrinkti mokintojai, kurių lavina vakarais mažas mer-gaites skaityme ir deklamaci-

jose.

Teatnesza tas darbas kuo-nopuikiausius vaisius!

Sveczias.

Union City, Conn. Paczio je pradžioje szio mėnesio pas mus atsilankė socialistiskas agitatorius Charles Ufert su kalbomis; paklausyti jo susirinko svietelio apie du tukstančiu; tik gaila, kad tarp klausytojų nebuvo matyti lie-tuvių.

P. Ufert aiszokino apie pri-spaudimą darbo žmonių, dėlto, kad visi valdininkai ir ištatytojai tiesų visada buvo renkami iš kapitalistiskų partijų, tarnaujančių milijonieriams, kuriems rupi išznaudojimas darbininkų dėl savo pelno; respublikonų ir demokratų partijos vienodos ir lygiai par-sidavusios kapitalistams. Dėlto ateinanciuose rinkimuose visi turi balsuoti už socijalistiską partiją, kuri išzgelbės ir draugiją ir dirbancią luo-mą nuo kapitalo slogos. Di-dysis angliakasių straikas aisz-kai parodė, kaip kapitalizmas terioniskai mindžioja po kojų ne tik szimtų tukstančių dar-bininkų, bet ir visos szalies gy-ventojų tiesas.

Toliaus kalbėtojas aiszokino socijalizmo pamatus. Vyriausia jo užduotis — paversti vie-szą naudą, darbo įrankius ir susineszimo kelius į tautiską savastį. Kasyklės, dirbtuvės, geležinkeliai turi prigulėti vi-suomenei, kaip dabar priguli pacztas. Sziadien mokslavietės priguli visuomenei ir musų kudikiai gali naudotis Jonis dovanai; jeigu jos prigulėtų tokiam Morganui arba Rockefellerui, tai leidžiant vaikus į mokslą, priversti butume mo-keti didelį pinigą.

Už visokius produktus, kaip anglų, mėsą, kerosiną mes turi-me brangiai mokėti, nes didž-tureczių ima pagal savo norą. Darbininkas negauna pilnos mokesčių už savo darbą, nes

kapitalistas pasilaiko sav di-desnę jos dalį.

Tegu darbininkai to neuž-mirssta ir nepaveda balsų savo skriaudikams; kas tai darytų, žudytų pats save. Turime savo darbiniukų partiją ir jos laikykimės. *V. Baratinskas.*

Susivienyjimo L. A. reikalai.

Malonu yra stebėtis kiekvie-nam lietuviui į dabartinį spar-tū augimą Susivienyjimo, o ypatingas džiaugsmas tiems, kurie visados szirdingai trisz-ko matyt Susiv. subuojusį ir dėl jo augimo yra nemažai pa-tarnavę. Gérékités ir didžiuo-kités, broliai-lietuviai, kurie prigulit prie didžiausios, ko-kias nuo senų amžių lietuvio akis nėra maczius, organiza-cijos-Tautiszko Susivienyjimo. Nors nekurie iszpradžiū iszdrijo niekinti musų tautisz-ką rysži-Susivienyjimą, bet tas neko Susiv. nekenkė ir grei-tas iszbuojimas užgėdino prie-szus ant amžių!

Lietuviai, raszydamiesi prie Susiv., nekaipo butų visi vie-nu balsu pasakę: „mums, lie-tuviam, Tautiszko Susivieny-jimo jau seniai reikėjo, todėl dabar mes visi su noru ir džiaugsmu prie jo rassomės, nes mums jo siekiai ir musų pacią įvesta Jame tvarka pa-tinka. Tikimės, kad musų nuo seniai pageidautas Susi-vienyjimas iszaugs į labai di-delį ir tada, kaip plati orga-nizacija, pasirodys garsi visam apszviestam sviete, o ypatin-gai suteiks nemažai narsumo, energijos ir garbės musų tévy-vei-Lietuval“. Lietuviai, gy-venantieje senoje téviszkėje, žinodami apie savo brolių, toli nuo jų gyvenancią, teip dide-lį ir gražų Susivienyjimą, i-gauna didesnį norą ir pasi-szentimą krutėjime ant labo tévynės. Jie tarp savęs ramiai su džiaugsmu pasikalba, saky-dami: „musų broliai-lietuviai, iszkeliavę į svetimą szalį, yra skyrių su didele posmertine

verti godonės, kądangi jie ne-užmiršta tévynės-neissivelka isz rubo lietuviystės“. Kad Susiv. siekiai ir dabartine ne-didelė posmertinė yra žmonėms atsakanti ir kiekvienam prie-nama, tai parodo aiszkių, kad lietuvių prisiraszo kiekviena bertainį po keletą šimtų nau-jų sąnarių.

Vienam Water-buryj kuopa Susiv. skaito sa-vo sąnarių 250. Paskutiniu kartu prisiraszė 42 nauji sąna-riai. Tai yra ženklas, kad viskas kaip dabar yra Susivienyjime, žmonėms patinka, to-dėl ir ant toliaus Susiv. reik-su ta paczia posmertine užlai-kyti. „Projektas“ pono cent sekretoriaus Astramsko, atskai-toje paduotas, daugelyje kuo-pū tapo paskaitytas už mažai arba visai neturintį svarbumo. Nekurios Naujos Anglijos kuopos, o ypatingai Waterbu-rio kuopa, nedaro jokių balsa-vimų kas link padidinimo po-smertinės, nes supranta, kad dabartinės 150 dol. ganétinai užtenka. Susivienyjimui nė

ra reikalo didinti posmertinę, nes ant didelių posmertinių, daugiausia Susiv. gautų senų paliegusių sąnarių, o su dau-gybe tokį sąnarių nesunku nužengti žemyn, isz kur paskui vargu but galima atsikelti. Ant dabartinės mažos posmertinės ir su mažu mokesčiu 2 dol. ant metų, daugybė rassos jaunu žmonių ne teip dėl posmerti-nės, bet vien kad turėt visiems lietuviams vieną ir didelį su-sirisių, o prie to kad pasi-dabinti visiems isz vien tau-tiškuose reikalouose. Padidi-nus posmertinę ir apsunkinus metinę mokesčių, daugumas jaunu žmonių neturės noro vien dėl tautiškų reikalų, kaip kad dabar, prie Susiv. priguleti. Tas pats musų Su-siv. jau buvo mėginęs pakelti posmertinę net ant 600 dol., bet kaip pasirodė, tai vos po-ra senių ant dideles posmerti-nės prigulejo, ir laimė, kad tą

greitai panaikino, kiteip pora ar daugiaus senių visą nuo se-niai taupinamą Susiv. kasą butų iszkabinę. Lietuviai nė ra prate prigulėti ant didelių posmertinių, o prie to nėra teip turttingi, kad iszmokėt 10 dol. ar daugiaus į Susivienyji-mą.

Dabar iszduodama 4 kartus ant metų „Atskaita“ yra labai naudinga: parodo visą stovj Susiv. ir kiekvienas gali ma-tyti visą skaitlių ir turta Susi-vienyjimo. Bet, rodosi, butų geru daigtu, talpint į „Atskai-tą“ vardus naujai prisirasziu sių sąnarių; tegu viskai visi sąnariai mato. „Vienu“ ne visi sąnariai teskaito, o „At-skaitą“ kiekvienas gauna.

Waterburio lietuvių visi su noru rassos prie Sus. ir džiau-giasi isz dabartinės tvarkos ir surėdymo. Yra viltis, kad ateinantį bertainį metų musų knopa daaugus iki 300 sąnarių, nors ir sziadien ji yra viena isz didžiausių visam Susivienyjime.

Jei visuose miestuose, kur lietuvių yra apsigyvenę, butų panaszios kuopos, tada Susiv. skaitytų sąnarių 50 tukstan-cių.

Lai buna prideryste kiek-vieno lietuvio prigulėti prie Susivienyjimo!

Raszykis, brolav, prie Susi-vienyjimo su noru: Tada busi geru lietuviu ir vyru padorū. Sasiv. Vice-presidentas Jonas Tareila.

Naujai prisiraszé prie Susivienyjimo Liet. Am.

New Britain, Conn., 34 k.: Juozas Povylaitis
Antanas Labutis
Liudvika Kokanskiene
Vincas Mikalonis
Pittston, Pa., dr. Blaijininkų:
Juozas Czepulis
Brooklyn, N. Y. 38 k.:
Jonas Naujokas
Vincas Vabalaukas
Vincas Cikanavycia

Stas Lukoshevycia	Julė Lukoshevycienė
Franciszka Vaivadžiutė	Andrius Valijauckas
Leonas Ereminas	Jonas Kardoka
Marė Kazakevyciutė	Vincas Paszkauskas
Vincas Martynaitis	So. Bethlehem, Pa., 61 k.: Pranas Kiszkionis
	Jurgis Totoraitis
	Jieva Totoraitienė
	Pranas Martiszius
	Edvardas Szule
	Pranas Masiulevycia
	Hudson ir Maynard, Mass., dr. szv. Juozapo:
	Jurgis Krugonis
	Andrius Stasiulevycius
	Jonas Vaicikauskas
	Juozas Pauplis
	Antanas Galerius
	Dominykas Griszka
	Jonas Bingelis
	Mikas Krugonis
	Kazys Mickevycius
	Worcester, Mass., 57 k.: Agnieszka Žemaitienė
	Nashua, N. H., 54 k.: Vaclavas Sakalauskas
	Mikas Ploksztis
	Adomas Grigas
	Jonas Skliutas
	Grand Rapids, Mich., nauja dr. Žvaigždė Liuosybės N. 60: Kazys Burkauskas
	Adolpas Petraitis
	Vincas Rukstelis
	Juozas Stankus
	Pranas Stankus
	Meriden, Conn., 49 k.: Simanas Kunca
	Shenandoah, Pa., 23 k.: Elzbieta Žilinskiene
	Petras Alyta
	Magdė Alytienė
	Ona Mockaitienė
	Konstance Norkevycienė
	Elzbieta Juodkojienė
	Wilmerding, Pa., 42 k.: Juozas Vyszniauskas
	Antanas Tumosa
	Genevaitė Tumosienė
	Marė Szvižauckienė
	Newark, N. J., 27 k.: Vincas Gluszinskas
	Martinas Czeniauskas

Westville, Ill., dr. ss. Petro ir Povyo:	17 Brockton, Mass.	1,00
Juožas Januszauskas Chicago, Ill., 36 k.:	61 So. Bethlehem, Pa.	6,00
Jubozas Klambaučkas	6 Plymouth, Pa.	19,50
Juozas Žimonečius	38 Brooklyn, N. Y.	36,50
Johanna Žimonečiutė	15 Pittston, Pa. Blaiv.	6,50
Antanas Matonis Philadelphia, Pa., 10 k.:	20 Union City, Conn.	20,50
Petras Szepetis	4 Lost Creek, Pa.	15,50
Bogusė Szepetienė	50 Jersey City, N. J.	6,00
Jurgis Mikonis	34 New Britain, Conn.	16,50
Jonas Patkamaris So. Manchester, Conn., nauja k. N. 62:	18 Mahanoy Plane, Pa.	2,00
Juzefina Matulevyciutė	43 Boston, Mass. Kazim.	2,00
Ona Ulinskiutė	21 Detroit, Mich.	16,50
Antanas Strimaitis	51 Bridgeport, Conn.	1,50
Petras Grigaliunas	27 Newark, N. J.	8,00
Simas Kalonas	29 Westville, Ill.	10,50
Andrius Kalonas	31 Mahanoy City, Pa.	50
Jonas Ioga	36 Chicago, Ill.	15,00
Juožas Vaivada	10 Philadelphia, Pa.	27,50
Juožas Svirka	12 Nanticoke, Pa.	5,00
Stanislava Matulevyciutė Torrington, Conn., 55 k.:	30 Scranton, Pa.	22,50
Antanas Vokietaitis	44 Rhone, Pa.	9,00
Damicelė Vokietaitienė Westville, Ill., 18 k.:	18 Westville, Ill.	8,50
Kazys Airiszmanas	55 Torrington, Conn.	9,00
Mare Kreivienė	26 New Britain, Conn.	11,00
Ona Januszauskienė Scranton, Pa., 30 k.:	59 Shelton, Conn.	9,00
Antanas Vaiszvila	11 Waterbury, Conn.	134,50
Antanas Giedraikis Shelton, Conn., 59 k.:	54 Foxcroft, Me	5,50
Katrė Vasiliauckiutė.	33 Boston, Mass. Vyt.	72,00
	7 Pittston, Pa.	41,00
	Buvo \$3,321,56	
	Viso \$4,023,06	
	Kasier. T. Pauksztis.	

Kuopoms.

Reikalaujant Gramatikos ir konstitucijų, reikia kreiptis prie Susivien. kasieriaus:

T. Pauksztis,
123 N. Main str.,
Pittston, Pa.

Darkymas pravardžiu.

32 So. Boston, Mass.	\$12,50
57 Worcester, Mass.	6,50
54 Nashua, N. H.	19,00
60 Grand Rapids, Mich.	6,50
49 Meriden, Conn.	6,00
9 Traverse, City, Mich.	5,50
47 Passaic, N. J.	10,50
24 Glen Lyon, Pa.	19,00
19 Toluca, Ill.	7,50
42 Wilmerding, Pa.	11,00
23 Shenandoah, Pa.	21,00
58 Hudson, Mass.	15,50
39 Gilberton, Pa.	4,50
2 Forest City, Pa.	8,00

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje atskaita N 2, 5 skirsnelyje, mokina, jog nepridera kraipyti sąnarių vardų ir pravardžių; patarimas labai gražus, tik gaila, kad sustatytojas atskaitos pats neliuosas nuo tų paklydimų, už kuriuos kaltina kitus.

Paėmus tą pacią atskaitą, atrandame pravardes, paraszytas sziteip: Markevicze, Krapavycia (Markevycius), Baratinskas, Braszkys, Bendorius.

Lietuviskoje kalboje nėra né gyvo, né negyvo daigto, kurio pavadinimas, iszreikštas rasstu, baigtūsi ant: „e”, „cz”, „y”, „r”. Gramatiszkai kabant, daigtavardis (nomen substantivum) vienskaitos (numer singularis) vardinike (casus nominativus) niekada negali turėti galunių: „e”, „ez”, „y”, „r”. Daigtų vardai lietuviskoje kalboje turi tokias užbaigas: *as, ias* (tėv-as, svečias), *ys, is* (arkl-ys, peil-is, nakt-is), *a, ia* (rank-a, grincia), *ē* (pel-ē, dukt-ē), *us, ius* (sun-us, vais-ius), *uo* (akm-uo, ses-uo). Kitokių galunių minetoje formoje daigtavardžiai neturi. Kodėl gi tik žmonių pravardės galėtų turėti tokias užbaigas, kokių lietuviskoji kalba nepažista ir nekenczia?

Lietuviski Amerikos rasstai abelnai yra pasisavinę daugelių tokių keistų dalykų rasyboje ir iszsitarimuose, kuriems nėra nėjokio iszteisimo. Prie to klausymo rasi sugrįsim, kitai progai pastatakius.

Sustatytojas atskaitos, po lenkiskos rasybos įtekme, raszo: „Markevicze, Karapavicz”; ta pati įtekme liepia jam raszyti „Borotynskas”, už mirsus, kad y reiszkia lietuviskoje kalboje ilgą garsą, o ne trumpą (ir kietą), kaip yra lenkiskoje kalboje.

Minėtas pravardes reiktų raszyti lietuviskai šeiteip: Markevycia (Markevycius), Krapavycia (Krapavycius), Baratinskas, Braszkys, Bendorius.

Tarp vardų teipjau užtinka me atskaitose tokius netikius, kaip „Felix, Alex”, lyg nebėtū kitokio budo iszreiskimui tų vardų lietuviskai.

Zinau, kad patys pravardžių nesiotojai visaip kraipo savo pravardes ir raszo jas be tikro supratimo. Reiktų taisyti jų klaidas, o ne seksti jas ir dar didinti.

Nebylas.

Ignas J. Grieszius.

Izleidžiant knygutę „Ignas J. Grieszius, jo gyvenimas ir darbai” to výro atminezai, priderėtų veikalą atlikti rimtais, surinkus visas žinias apie velionies darbus, kokius jis atliko, gyvendamas savų tarpe.

Biografiszkose žiniose, kuriuos patilpo pastaruose „Vieybės” num., yra paminėta, jog Ignas J. Grieszius, gyvendamas Union City, Conn., padubino tenyksčius lietuvius iš letargo, sutverdams Susiv. L. A. kuopą. Kas pažsta velionies mintis ir darbus arčiaus, tikrai pripažijs, jog velionis dirbo nenuilstancią, netik tarp pažistamų ir draugų, bet triusėsi abelnai tarp lietuvių, norėdams įkvėpti savo broliams augštiesnį supratimą ir tuo išstrauktis musų tautą iš tamybės ir visokių nelaimių. Visos velionies mislys ir jausmai buvo paszvesti tėvynėi ir lietuviskai liaudžiai. Ignas J. Grieszius matė savo brolių vargus ir suprato, iš koksio szaltingo tie vargai paeina; matė teip-gi velionis, jog norint suteikti savo broliams pagelbą, yra vienas budas: per mokslą. Tai-gi pasisžventė tą mokslą pasiekti. Bet nelaboj giltinė pakarto gražius jo gelimus.. Dar dirbdamas fabrikoje 1896 m., savo laisze i draugą jis išsitarė, kad „mes, lietuvių, neturime užtektinai mokinčių vyru”.

Izgirdės tveriantis T. M. Draug., su džiaugsmu linkėjo jai pasiekimo, szelpė savo patrimais, pagaliaus, kiek pajegdamas, prisidėjo pinigais. Szesioliktam Susiv. L. A., Wilkes-Barre, Pa., seime išsitarė: „gaila musų tautos, buñancios nesupratime, nuskenodusios tamybėje, bet didesnio apgailėjimo verti musų vadovai, kurie naudojasi savo brolių nesupratimu, stumdamis musų tautą į pražutį”.

Izleidimui musų szviesios

atminties tautiečio biografijos pažadėjo kasztus Union City lietuvių iš velionies draugų ir pažystamų, kur jis praleido gana ilgą laiką.

Man taciaus rodosi, kad prie šio gražaus darbo priva- lytę prisidėti prakilnesni tautiečiai, atmindami, jog velio- nies darbai palyti visą musų tautą ir visą lietuviskā krute- jimą.

P. J. Pruselaitis užmano, kad vietoje velionies biografi- jos butų išleista moksliszka knygutė, su aprasymu Grie- sziaus gyvenimo; o paskui, pa- davadysiant pinigus, apversti juos arba jų dalį besimokinan- cios jaunumenes naudai. Už- manymas praktiskai išrodo geras. Be abejonių, atsiras tautiečių, kurie pritars tam ir szelpa skatiku. Asz pats pave- du tam tikslui vieną doleri.

J. Kazakevycia.

Priesz rinkimus.

Liekti tik keletas dienų iki 4 lapkričio, kada kiekvienas balsuotojas turės prie rinkimų dežes parodyti, kuo jis yra: ar jis vertas gero valstiečio var- do, ir ar yra tikru darbininkų draugu?

Tikrais darbininkų draugais ir gerais valstiečiais bus tie, kurie paduos savo balsus už socijalistų partiją. Mes mato- me, ką dave mums respubliko- nū ir demokratų partijos, ir žinome, ką gali duoti mums socijálizmas.

Dabar ponaujančios parti- jos nepriims nėjokių įstatymų, kurie sumažintų jų arba kapi- talistų tiesas; akskus daigtas, kad varnas varnui akies nekirs.

Kapitalistų partijos laikys- szalį prispaudime, iki didme- na valstiečių, kurie yra dar- bo žmonėmis, susiorganizuos politiskai; o susiorganizavę įsteigis kooperatyvizką drau- giją, panaikis vaidus, skurdą, vargą ir vargo baime, o ives ramumą, medegiszką perteki- mą ir nesuardomą sandarą.

Taigi pirmvisoko mums rei- kia drutos organizacijos; soci- jalistų partija iksziol silpnai laikėsi, nes stoka buvo agita- cijos, stoka pinigų. Ne gėda pasakyti, jog socialistų parti- ja beveik nieko neturi kasoje: ji ne iš pinigų gimus ir ne pi- nigais kovoja. Iš atskaitos, kurią apgarsino centraliszkas sekretorius už rugsejo mėnesį, matyt, kad partijos ižde buvo 1 rugsejo 1902 m. tik \$238,03; rugsejyje iplaukė \$601,64; po visų iszmokesčių, pasiliuko ižde 1 spaliaus \$107,73. Su tokiu ištekliumi nieko nenu- veiksi, ypač kada socijalizmo propaganda eina per keliolika valstijų. Tame dalyke soci- jalistai negali lygintis prie res- publikonų. Sztai tik Penn- sylvanijoje senatorius Quay iksziol padėjo jau \$250,000 te- pimui politiskos maszinos, kuri tur iškelti jo pušbroli S. W. Pennypackerį į gubernatoriaus vietą.

Už tai socijalistų pusėje visa doriszka galybė; jie triusias iš pasiszventimo, o ne dėl pelno ar asabiskos naudos. Partijos sąnariai, vis neturtin- gi žmonės, vos ištengia sudėti į savo iždą \$600 ant mėnesio; bet kada prireikėjo nesztį pa- szelpą straikieriams, tai tie pa- tysi sąnariai surinko iki 1 spaliaus \$3394,35, kurie pavesti straikierių fondui.

Tuo paciu laiku respubli- konų valdžia, ypatoje guber- natoriaus Stone, apvertė su- virszum milijoną dolerių ant suvaldymo ir nubaudimo strai- kuojancią maiszininkų; tie pinigai — tai žmonių sudėtas skatikas.

Socijalistai nevaikscios po karciamas, girdydami žmones ir paversdami juos į balsuo- jancius galvijus. Kas nors truputį jauczia savę žmogum, tas neviliotas ateis ir paduos balsą už savo partiją.

Socijalistų partija nespėjo pasirengti į szituos rinkimus ir todėl negalima tikėtis, kad

visi jos kandidatai butų iš- rinkti. Butų labai svarbu, kad bent 5—6 socijalistai pa- tektų ant pirmo sykio į valstijos legislaturą, o nors 2—3 į kongressą. Iksziol abi parti- jos — respublikonų ir demo- kratų — darydavo visokias suktybes ir, nors neva prie- szingos viena antrai, labai gra- žiai sutardavo, kada gaudavo pasipelnyti. Nebuvo kam pa- kelti balso priesz neteisingus jų darbus. Esant legislaturo- je arba kongrese nors keletui socijalistų, nėjokis užmanymas nepereis be gilesnio apsvarsty- mo; tokiu budu nėjoki sukti įneszimai nerat kongresse pri- tarimo, o be to ir publika vi- sada žinos apie dalykų bėgį. Negana to: socijalistai darys įneszimus ir užmanymus ant naudos dirbancių luomai ir visuomenei; jie prispins kitus sąnarius apsvarstyti juos, o antraip szauskis į rinkėjus. Vienu žodžiu, socijalistai bus sargais draugijos reikalų.

Geriausią paveisdą duoda mums tame dalyke Vokietija. Iš pradžių social-demokratų partija buvo tė maža, panie- kinta; įsigavus keliems socija- listams į seimą, jie stacziai pradėjo kontroluoti valdžios darbus; žmonės pamatė, kas yra tikras jų apginėjas ir so- cialdemokratų partija vis augo. Rinkimuose 1898 m. toji par- tija gavo jau 2,190,000 balsų — daugiaus, negu kita kokia partija; tapo išrinkti 53 de- legatai, kurie užima seime svarbią vietą; valdžia atsar- gai elgiasi, nes bijosi socija- listų kontrolės. Sztuose rinkimuose, kurie prijuola 1903 m., socijalistai tikisi gausią 3 milijonus balsų ir turėsią szim- tą savo delegatų seime; dar dveji-treji rinkimai — ir so- cialdemokratų partija turės didesnę pusę sąnarių seime.

Tas pats turi atsitikti ir Su- vienytoje Valstijoje. Dabar nyksztis draugijos surėdymas visur netikės ir visur jis reika-

lauja vienokių vaistų. Tuos vaistus nesza draugijai soci- lizmas.

Socijalistų užduotis ir plat- formą jau nekarta aiskinome skaitytojams. Nėra reikalo kartoti čia tą patį; tik Lu- zernes pavieto rinkėjams pa- rodysime, ko pareikalaus soci- jalistų delegatai, jei bus iš- rinkti į valstijos legislaturą.

1. Įvesti įstatymą, pagal kuri kasyklių kompanijos butų pri- verstos sverti iszkasamą anglį ir mokėti darbininkams už tiek svarų anglies, kiek tikrai iszkasta.

2. Įstatyti legalizką darbo dieną visose apmokamo darbo szakose, teip kad žmogus nie- kad nedirbtų daugiaus, kaip 8 valandas ant dienos.

3. Įvesti naują balsavimo budą, kuris prasalintų apga- vystes ir suktybes, dabar at- virai vartojamas prie rinkimų.

4. Įvesti tokį davadą: rink- kėjai patys gali paduoti legi- slaturali užmanymus, surinkę reikalingą skaitlių parazą; tie užmanymai turi buti apsvar- styti legislaturoje. Nėjoki nauji legislaturos nutarimai negali įgyti įstatymo galybės, iki jie nebus paduoti viesam balsavimui (referendum) ir di- desnės dalies rinkėjų patvir- tinti.

Su laiku, žinoma, pakils ir daugiaus klausymą apgynimui darbininkų luomas, iki ant galio įvyks visos socijalizmo idejos.

Dabar liekti visiems balsuo- tojams atliliki savo pareigą 4 lapkričio; idant nepadarytum klaidos, gerai įsitėmyk, kas bus parasyta žemiaus.

Luzernes pavietas.

Socijalistų partijos kandi- datai įrašyti penktame stul- pelyje nuo kairiojo kraszto; virsuzie penkto stulpelio yra paraszas „Socialist“ ir ratelis; ant pirmos vienos stovi vardas John W. Slayton, kandidato ant gubernatoriaus; tė viduryj

ratelio įbrėžk kryžiuką X ir atiduok ballotą; socialistų tiketas Luzernes paviete yra pilnas ir pastatęs penktam stulpelyje kryželi, renki visą tikieta; tarp renkamų į legislaturą yra ir musų tautietis p. Ad. Czekanauckas isz Breslau.

Valstijos kandidatai:

Antguber. — John W. Slayton,
„jo pagel. — J. Mahlon Barnes,
„vidaus reikalų sekretoriaus Harry C. Gould.

Luzernés pav. kandidatai.

Ant kongresmano —

Charles F. Quinn.

County Treasurer —

Nym Seward.

Register of Wills —

I. N. Cathrall.

County Commissioner —

Frank Mlenaric.

County Commissioner —

Charles Jacquot.

Legislaturen kandidatai.

First District—Charles Lavin

Second District — Peter Mc-Govern.

Third District — John T. Jenkins.

Fourth District — Alex. Dwyer.

Fifth District—M.J. Dooley.

Sixth District — A. Chicka-nowsky.

Geriausias darbininkui strai-kas prie votų dėžes! Czia laimësi sav tiesas, tik ne-parduok savęs!

Schuylkill pavietas.

Szitam paviete socialistų partijos tiketas teipjau pilnas; jieszkok penktą stulpelį, kur pirmas vardas John W. Slayton, įbrėžk viduryje rato kryželi ir sugrąžink ballotą; tarp renkamų į valstijos legislaturą pastatytas kandidatu musų tautietis p. Adol. P. Tabaras, buvës miesto bulmistras She-nandoah'e. Kandidatų vardai.

State ticket:

Ant guber.—John W. Slayton,
„jo pagel.—J. Mahlon Barnes,
„vidaus reikalų sekretoriaus Harry C. Gould.

Schuylkill county ticket:

For Congress T. J. Lannon
„ Senator M. E. Doyle
„ Protonotary Martin J. Lynch.
„ Treasurer David J. Davis
„ Clerk of Courts Cornelius J. Terry
„ Recorder John J. Dougherty
„ Register Terrence E. Clark
„ Commissioners
Alex. Lindsey; John J. Phillips
„ Mine Inspectors
Daniel Skeath; John J. Davis
„ Director of poor George R. Barron
„ Seek Cornelius F. Foley.

Legislative ticket:

1-st dist. Adolph P. Tabor
2 nd „ Frank Dewey
3-rd „ John Gildea
4-th „ John J. Campbell; An-thony Stravinskey; Julius Keller.

Psykologija.

(Žiur. 43 num.)

Roger Bacon, filozofas, ra-gino žmones dar 13-tam am-žiuje, idant patys tyrinėtų ir ir tėmytų viską, kas aplink dedasi. Pats daug įstabių daigtų patyrė.

Galileo, kuris 16-tam ir 17-tam amžiuos gyveno, buvo di-džiausiu isz keleto didžia-vyrių, kurie Italijoje, Prancuzijoje, Vokietijoje, Anglijoje ir kitur darodinėjo, kad daugybę svarbių tiesų galima surasti atydižiai gamtą tėmyjant. Dar pries Galileo gadynę, moks-linciai tvirtino, kad dideli kunai puola smarkiaus prie žemės, negu maži; jie teip tvir-tino dėlto, kad Aristotelis teip sakė. Vienog, Galileo, užli-pęs ant Piza bokszto, paleido du nelygaus didumo akmenis ir parodė tuliems draugams, kad Aristotelis klaidą turėjęs.

Galileo įkvėpė dvasią vi-siemis tyrinėtojams ir uždege geismą semti visas žinias tie-siog isz gamtiszkų szaltinių, ir persitikrint savo nuospren-džiuose, iszbandymus pada-rant. Taigi sziadieninius mo-kinius reikia taja dvasia įkvē-pti, idant su užsidegimu prie moksliskų patyrimų keliautu laukais, miszkais ir mokintu si

gamtiszkose aplinkybėse.

Tuo budu vaikai pasiekia augštą laipsnį abelno supra-timo, kaipo užmokesči už aty-dū prisistebėjimą; tokiu budu supranta priežastis tam tikrą gamtiszką atsitikimą ir kiek jis arba kitas gali veikti ant jų, sulyginant gamtiszką apsi-reiszkimą panaszumą ir skir-tynes. Czia, kaip ir kitur, reikia tėvams, mokintojams etc. vesti vaikus tokiu keliu, idant patys tėmytų samprotautų, matydam i faktus, pritai-kytų prie abelnų gamtos įsta-tymų, arba imant gamtiszką įstatymą, iszvedžiotų ir pritai-kytų ji prie nežinomų daigtų arba apsireiszkimų.

Dar bus.

Dr. J. T. Želviene.

Teatraliszkoms kuopoms.

Labai tikus ir lengva persta-tymui drama dvieluose aktuose po vardu „Iszgama” (19 pusl. spaudos) isz Lietuvos gyvenimo gaunama „Vien.” iszleistu-vėje už 10 centų. Teipgi gaunama nauja drama „Velnias spastuose” (38 pusl.) už 10 ct.

Pajieszkojimai.

Reikalauju gero kriauciaus mokancio gerai siuti kotus kelines ir bruslotus. Darbas ant visados — mokesčis nuo \$40 iki \$50. Kuris neturė pinigų atvažiuoti, tam bus pri-siūstas tiketas. Jeigu nemo-ki gerai siuti, nė neatsisauk. Atsisaukimas paskirtas tik ant savaitės laiko po apgarsi-nimui. Antrasas:

J. S. Pruselaitis
411 Raleigh str.
Bluefield, W. V.

Asz, Petras Svetelis pajiesz kau savo draugo, Motiejaus Svetelio, kuris jau 14 metų kaip Amerikoj ir gyveno ki-tados apie Shenandoah, Pa. Jis paeina isz Suvalkų gub., Vilkaviskio pav., Bartninkų

vals., Bajorų kaimo, Lanke-lisskių par. Kas apie jį žinotų, arba pats, teiksis duoti žinią ant szio adreso:

Petras svotelis,
850 Bank str.
Waterbury, Conn.

Asz, Konstantinas Sendzi-kas, suvalkietis, pajieszkau sa-vo brolio Kazimiero Sendziko, jis pats ar kas žino, kur jis gy-vena, tegul duoda žinią ant adreso:

Konstantinas Sendzikas,
8931 Green Bay Ave.
So. Chicago, Ill.

Susirinkimai.

Tėv. Myl. Dr. kuopų.

1) Newark, N. J., 31 spa-liaus, 8 val. vakare, po N 517 Market str.

2) New Britain, Conn., 6 d. lapkričio, bažnytinėje salėje.

3-ezias metinis Balius!

Lietuvos Sunų draugystės atsibus subatoje, 8 d. lapkri-cio, 1902, Caecilia Hall, 101–103 Grand str. Brooklyn, N.Y. Pradžia 7:30 valandą vakare. Iženga su padėjimu drabužių, pavieniais 15 ct., vyriszkas ir moteriszkas sykiu 25 ct.

Ant augszciaus minėtos zo-bovos pribus Teatraliszka ir giesmininkų draug. Simano Daukanto, giedos sutaikintais keturiais balsais dainas.

Komitetas.

Balius! Balius!

Didžiojo Lietuvos Kun-i-gaiksczio Vytauto draugystė rengia didelį balių su prakal-bomis panedėlyje, 3 dieną lap-kričio (November) 1902 m., A. Millerio salėje, 27 Hudson ave., Brooklyn, N. Y., 7:30 valandą vakare. Kviečia lietu-vius ir lietuvaiteis kuonoap-seziausiam skaitliuje atsilan-kyti. Ižanga vyrams 25 ct., moterims ir merginoms dykai.

Komitetas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

N. 42 „Vien.“ centraliskas kom., atsisaukdamas į kuo-pas, tarp kitų dalykų įnesza, kad § 6 įstatuose pertaisyt: t.y. iszbraukti seknczius žodžius: „Lietuvoje beturcziams knygos bus dovanojamos per tam tikrą komitetą; nes tas esas ta-riamasis „daliminas dovanai“ jokios praktiszkos vertės ne-turi ir nevisai galimas, kada-ni norint dalinti knygias už dy-ką, 2,000 egz. toli neužtenka“. Toliaus vėl sako: „dalinamos už dyką knygos ir tokiomis ypa-tomis tankiai pateks, kurioms anaiptol nereikalingos“.

Su tokia permaina ar tik nepertoli isz vėzių iszkryptume, iszmesdami patį draugystės branduoli, isz kurio pakilo užmanymas ir szitą draugystę ijkurti? Pagal tą mieri, ir var-das „Tėvynės Mylėtojų“ su-teiktas tapo. Iszbraukdami virsz minėtā skirsn, butinai reikės ir patį draug. vardą „Mylėtojų“ permainti, nes už paprastą prekę kokį nebuk daigtą prekiuodamas, negali nuo pirkejo užpelnyti „meilę“, taciaus ir vadintis „mylėtoju“ negali.

Kad 2,000 egz. dykai dali-nant toli neužteks, tai teisybė, jeigu, kaip centr. kom. sako, dalis knygas ir tokiomis ypa-tomis, kurioms nereikalingos, arba kieip sakant, it kokius atsisaukimus iszmėtys, kad greicziaus butų darbas atlik-tas. Ačiūsiuntanti „szventą“ dar-bą dalinimo knygų, supranta-ma, yra vyrai sumanusi, kurie pažista ir vertę jų; todėl nega-lima tiketi, kad dalinėtų to-kiems, kurie isz jų (knygų) nesinaudos. Dėl gerasnės tvar-ko galima į įstatus sekancią pasargą ideti. a) Galima kny-gas dovanoti tik beturcziams, kurie neturi už ką nusipirkti, o skaityti nori; ir patarti, kad perskaitės duotų savo draugui,

o draugas kitam, ir tt.; b) ku-rie turi už ką nusipirkti ir skai-tyti nori, tik szykszuolai, ga-lima paskolinti tokiems, o su-grążintas skolinti kitiems to-kiems ir tt.; c) teip skolina-mos knygelės, kad suplisztą ar kieip pražutų, dalintojas už tokias neatsako.

Antrą atvertus, ikisziol „T. M. D.“ iszleistos knygos visai neatsakanczios Lietuvos esan-tiemis žmonėms. Jau nekalbant, kad mažas nuoszimtis rasis, kurie suprasti galės, bet ir to-kiems nenaudingos, jeigu isz pirmiaus neapsipažinę su tau-tiszkais, politiszkais ir ekono-miszkais reikalais, kas yra geistinu; ir „T. M. Dr.“ siekis juos prikelti isz tautiszkos, po-litiszkos bei ekonomiszkos ne-zinės, t. y. parodyti, kuo yra ir kuo turi buti; kas jų prieszas, su kuriuo turi kovoti; kas prie-telius, kuris duoda ginklą i kovą. Jeigu mes szito, kas vir-suzi nurodyta, musų broliams po despoto nagaika vargą na-sztą kenciantiems giedžiam, tai pagaminkim jiems tautiszkai, politiszkai, ekonomiszkai populiariszkas knygas, kaip antai „Darbininkų Balsas“, kurias beskaitydamas, susidurs su savo paties atsitikimais, ir tas patraukės skaitytojo atydą ir norą prie skaitymo. Kada susipažis su virszminėtais dalykais, tada tai bus naudingos tragediszkos, geoliogiszkos ir kitos panašios knygos!

Pavedimas be jokios kont-rolels „Varpo“ ir „Ukininko“ administracijai 2,000 egz. kiek-vienos laidos teip-pat iszrodo nepraktiska, nors centr. kom. sako: „surinktus pinigus jau jie pataikys tinkamai suvarto-ti“. Tegul ir pataikys, tai vis-lik priguli nors sziokią-tokią atskaitą į kiek laiko iszduoti: kiek egz. iszparduotų, kiek pi-nigų už iszparduotus įplaukė ir ant ko tie pinigai sunaudoti tapo.

Kasierius butinai turi užsi-

statyti kauciją, neveisdinti tei-singumą. O kad kaucija be czarterio neturi vertės, tai rei-kiar ir czarterių iszimti. Czarte-rių kasztuos tik sykį, o neap-sergeti pinigai gali pražuti ke-lissyk. Jau kartą ir pražuvo, o kad dabar tokia nelaimė at-sitiktu, tai dusyk—trissyk tiek pinigų pražutų.

Tegul kuopos viską szaltai apsvarsto. *Igno draugas.*

Elizabeth, N. J. Musų kuopa susirinkime 22 spalau nu-tarė:

I vyriausybę: prez. Jurgis Orininkaitis, sekr. Petr. Mikolainis, kasier. Vinc. Ambroze-vycia isz Newark, N. J., kny-gius dr. J. T. Želvienė. I lite-ratiską komitetą: Tamą As-tramską ir Myk. Czeponį isz New Britain, Conn.

Draugystė tegu paaukanja \$25 isz savo kasos ant kankin-tinių, kurių skaitlius vis didi-nasi.

Autoriams gerų rankrasz-czių pripažinti garbės sąnarys-tek; tokiu budu atsirastų rasz-tininkai, kurie padidintų musų literaturą.

Ateinanciuose metuose szaukti T. M. Dr. seimą, kur galima butų apkalbėti reika-lus placziaus.

M. Matulevycia.

N. 7 kuopa Elizabeth, N.J., naujai prisirasė ir užm.:

A. Stuczka	60
A. Szidlaūkas	60
M. Poszka	60
D. Boczkus	60
Seni: M. Matulevycia	60
S. Makarekas	60
J. Orininkaitis	60
A. Piliackas	60
P. Pečiokas	60

N. 5 kuopa Philadelphia, Pa., senas:

D. Kairys	60
Naujas: V. Martiszius, Trenton, Mo.	60

Sekretorius A. Ilgnas.

Garbinimas pancziakų.

Pancziaka, sulyg priimto numynomo, lyg butų slepi-mas daigtas; ji tarnauja daugiaus apdengimui tamtikros kuno dalies, o ne papuoszimui. Vienog, isztvirkusi musų die-nų mada iszkelė pancziakos garbę teip augstai, jog dide-lės ponios abiejų žemės pusiu galvatrukeziais eina lenktyn, idant atsižymetę pries kitas brangesnėmis ir gražesnėmis... pancziakomis.

Ypatingas dalykas, kad toji ligota manija apsireiszke Anglijoje, kur sziadien po karės abelnas skurdas, beduonė, ne-pakeliamos modestys ir tt.

Vienas angliskas laikrasz-tis pasakoja, kad gydomose maudyklėse Brighton'e ir Mar-gate yra daug dailių moteris-kaiczių, kurios neszioja pancziakas, vertas nuo 1000 iki 1500 frankų (\$200—\$300) už vieną porą; kitos pasigamino sav porą už 2500 frankų (\$500); tos pancziakos szilkinės su rankų darbo siuviniais atba-szeip pagrožinimais.

Toji mada perėjo į publisz-kas pasilinksminimo vietas ir Londono Music Hall'ėje ant estradų szoka ir kraiposi viso-kios „kojomis dirbanczios“ artistės, kurių pancziakos pa-puosztos jau ne siuviniais, bet brangiai akmenukais. Tai jau dovana mylėtojų tokio „artiz-mo“.

Nekoksai finansistas isz Li-verpool, Anglijoj, liepė pada-ryti ir padovanovo savo broli-duktei, tekant jai už vyro, porą visaip narintų ir masgytų pan-cziakų su yvairiais nepapras-tais paveikslais ir kitokiais papuoszalais. Vienog, visas pervaizyjo nekokia mrs Bar-ter, milijoniero isz Amerikos pati; net patys yankee'ai ne-gali atsidyvinti. Tos pancziakos padarytos isz aukso ir sidabro, su akutėmis; ant raiksztavie-tės, kelių ir blaustų prikabin-ta szimtai skambalėlių, kurių garsai, susilieję su drabužių

szlamsztimu, padaro kokią ypatingą muziką, kada ta po nia vaiksztinėja.

Tai dedasi Londone, didžiausiam ant svieto mieste, kur gyvena szeszi milijonai žmonių; jei ne treczia, tai ketvirta dalis tų žmonių klaidžioja po miesto gatves apdriskę, suszale, alkani, isztroszkę; vieni jieszko darbo, kiti tyko dovanai numestos duonos; vieni ir kiti nelaimingi; klaidžioja jie bevilties, be ateities ir mažausia proga padaro išz jų arba beproczius arba prasikaltelius. „Reynold's's Newspaper“ apgarsino skaitlines, kad Anglijoje beproczių skaitlius pasiekė sziuosmet 110,713 ir tai tik laikomą prieglaudos namuose; tas skaitlius pasidaugino pasutiniuose metuose ant 3000; ant 298 Anglijos gyventojų iszpuola vienas beprotis! O tai padaros kurdas, vieszpataujantis vidur žmonių. Kada nuo darbininkų atima daļi menkojo uždarbio ant apmokėjimo rinkliau (taksų), turtinezai moka tik mažą mokesčių už savo neapskaitytus turtus. Dėlto iszdýkės kapitalas užmauja tukstanczius frankų ant kojos, kada skurdas iszvaro tukstanczius žmonių isz galvos.

Baisu yra pamislyti, kad milijonams badiaujant, keli szimtai iszrinktųjų lėbauja ir iszdýkauja be soties ir be saiko. Vienu isz biauriausių iszdýkavimo apsireiszkimų yra tas garbinimas panciąkų, kuris prarija tukstancių vargdienių maistą.

Isz keliones.

II.

Tuli musų tautieciai, bekeiliaudami po Europos niestus, isztikro gali suteikti gausiai žingeidžių žinių, apraszydami akyus senybinius istoriskus palikimus, turtingas bibliotekas, ruimingas iszpuosztas katedrų bažayczias, brangius karalių ir kunigaiksczių rumus ir tt. Tas viskas suteikia ra-

szancziam smagios medegos ir tikrai atkreipia skaitanciųjų atyda.

Keliaujant gi po Nuvienytas Valstijas, ypatingai po vakarinę dalį valstijos Pennsylvanijos, apart augstę skardžių akmenuotą kalnų ir vargsų darbininkų surukusiu bakužių, daugiau nieko akyvesnio negalima patėmyti. Turint talentą ir tikrą norą, czia butų galima papiesztii liudnā tragediją, prisiziurėjus į darbininkų vargus, tamšybę ir nesupratimą; bet mano užduotis yra, atidėjus viską į szalį, kalbėti nors pāvirsutinai apie lietuvių reikalus. I penkias savaites laiko mano kelionės, be klaidžiodamas po szias apielinės, aplankiau lietuvių apgyventų penkioliką kaimelių: Falls Creek, Big Sonder, Sykesville, Rock Mills, Ponxytowny, Eddrone, Eleanor, Munson, Gallitzin, SouthFork, Windber, Hastings, Bekerton, Patton ir Brandonville. Lietuviszkų szeimynų atradau viso (skaitau Dubois) 335. Visur czia musų brolių gyvenimas iszsižiuri skurdus isz visų szalių; uždarbiauja veik visi priekasimo anglų; dirba ilgai; didesnė dalis bakužių netiktu gyventi netik žmonėms, bet ir gyvuliams; pragyvenimas brandesnis, negu kitur, nes krautuvės užlaiko isz didesnės dalies kastynių kompanijos. Už valgio produktus bei už drabužius ima nuo darbininko tiek, kad apart iszsimaitinimo daugumai nieko neatlieka; žinoma, nevisur teip yra.

Lietuviai, priebuvę isz kitur, szias vietas vadina Siberija, nes darbai yra isztikro nepaprasti; reikia dirbtį klupojant arba gulint kadan-gi gyslos anglies susideda vien isz trijų pėdų. Ė bus dvasiskus reikalus, szias vietas aplanko kunigas Poliauskis isz Baltimore, Md., du kartu per metus. Jei tam geradėjui rupetę kartu ir apszvietimo reikalai, tai isztikro

jis galetų padaryti daug gero savo broliams. Kaip paprastai, kunigėlio lietuvių klauso, nesigali apsciai musztinių,— tai tuo ir pasibaigia kun. Pol. atsilankymas: palengvinus sąžines, kartu pasilengvina lie туvių kiszeniai.

Neturėdami jokio doro užsiemimo, szių vietų lietuvių užsiima vien loszimu kazyrų, arba parsirite bertainj alaus, gir snoja. Apie tautiszkus reikalus nė ne užmink; tik retai galima sutikti tautietį su szviesne pažiura. Apart kitų vietų, turiu atkaitoti bent tris, kurios pasirodė žingeidesnės, į kurias verta atkreipti atyda isz atžvilgio ant musų tautos atbudimo. 1) Hastings, kaime lis, su 27 lietuviszkomis szeimynomis; czia per pasidaravimą musų dviejų tautiecių T. Žuraucko ir M. Tolubo tapo sutverta Susiv. L.A. kuopa, kuri sziadien skaito 14 sarių. 2) Windber; lietuvių randasi 20 szeimynų, tarp kurių tris tautieciai priguli prie T. M. Dr. ir reikia tiketis, jog laikui bėgant, susitvers S.L.A. kuopa, tik suprantantesniems reikia gero noro. 3) SouthFork su 19 lietuviszkų szeimynų; pastarame laike czia tapo sutverta S. L. R. K. A. kuopa; szio kaimelio lietuvių yra pasidalinę į du skyrių; suprantantesni, kurių mažesnė dalis, tamseiniųjų yra persekiojami ir vadinami szliuptarniais. Nuomonės czionykszczių lietuvių skyrési tveriantis S. L. R. K. A. kuopai. Pirmutiniai rodyjo sutverti S. L. A. kuopą, bet pastariejie turėjo daugiaus pritarėjų. Kadangi nuo S. L. R. K. A. kuopos pirmutiniai atsitraukė, tai pastariejie kreipėsi, klausdamis rodos pas airių kleboną; airių klebonas rodė suteikę, žinoma, neužmirsdamas ir savęs: kuopa S. L. R. K. A. tapo sutverta susizelpiamoji, su ménésinė mokesčių. Prigulinči prie kuopos moka kas ménésis po vieną dolerį, o kas

tris ménésiai po vieną dolerį ir penkiasdesimt centų (50 ct. turi moketi airiui klebonui kas ménė). Nors airių klebonas prižadėjo už tą mokesčių paratrauki lietuviams lietuvių kūningą tris kartus į metus, bet jau prabėgo pusė metų, o lietuvių savo kunigo nesulaukė. Tiesa, airių klebonas sako lietuviams, kad jis raszės kelis kartus pas lietuvius kunigus, bet matyt lietuvių už sziftą nenori airiams tarnauti. Prie tokio dalykų stovio, musiszkių, netekę kantrybės, rengia S. L. R. K. A. kuopą ardyti, o sutverti kliubą, pardavojančių svaiginanczius gerymus. Draudžiau juos nuo to pražuodingo užmanymo, rodyjau ką naudingesnio atliliki, bet ar mano žodžiai turės pasiekimą — sunku įspėti.

Keleivis.

Apredalas.

Yra beveik nusidejimu laikyti aprédala už vieną isz dižiausių gyvenimo siekių. Tankiai ir labai tankiai merginos praleidžia pusę ir daugiaus savo geresnių metų, rupindamosi apie parėdus, tarpais ne pagal savo luomą arba iszgalę, apleisdamos talentus, kuriuos Dievas suteikė pasiekimui augštstesnių dalykų.

Matyti teipos gi ir musų jūnų, drutų vyru, kurie sekuto pacziu keliu, paniekindami viską, kas gyvenimo yra verta, dėl to trupucio pranęstancios neva garbės. Ar ilgai užsiganėdina jie tuo, ar tas priduoda jiems linksmybę arba ramumą? Ar jie ką sav, savo draugui arba savo nuvarintai tautai gero padaro tuo? Ne! Tik savo tuszczio pasikėlimo priplidyta szirdži puoszia su tusztybės žolėmis. Ir jų amžis tampa nužudytas.

Szitas nereiszkia, jog turime visai paniekinti drapanas. Galime redyti, kaip žmonėmis protinieiams pridera, bet neturime padaryti tai musų gyvenimo siekiu.

Sesuo.

Republican Ticket

STATE.
FOR GOVERNOR
Samuel W. Pennypacker,
FOR LIEUT. GOVERNOR,
William W. Brown.
For SEC'Y INT. AFFAIRS,
Isaac M. Brown.

LUZERNE COUNTY.
For Congress,
HENRY W. PALMER.
For Treasurer,
JOHN WILLIAMSON.
For Register of Wills,
JOHN MAINWARING.
For County Commissioner,
THOMAS SMITH.
For County Commissioner
JOHN M. JONES.

LEGISLATIVE.
First District,
GEORGE J. HARTMAN,

Sec. District,
GEORGE H. ROSS.

Third District,
EVAN R. MORGAN.

Fourth District,
J. G. HARVEY.

Fifth District,
LEWIS SMITH.

Sixth District,
L. R. HOICOMB.

For Mine Inspector,
THOS. J. WILLIAMS.

LACHAWANNA County
Congress — William Connell
Orphans Court Judge

A. A. Vashburg
Commissioner,
John Carrier Morris
John Penman.

Mine Inspectors
Sburellyn M. Evans
David T. Williams

Legislative

Senator — John B. Jardon

Representatives
I Dis. Joseph Oliver
II " John Selvner
III " Edward James
IV " P.A. Philben.

Tautiecziai!

ne balsuokite už Robert E. Pattison, kandidato ant gubernatoriaus pavieto Pennsylvania, kurs yra didis prieszas darbiniku.

Reprezentacija organizacijos darbininkų dirbanciu prie geležies po vardu „Amalgamated Association of Iron and Steel Workers“ kurie yra prieszingi kandidatūrai Roberta E. Pattisen ant gubernatoriaus pavieto Pennsylvania. Ant specialiskai szauktu ant Subatos konferencija organizacijos darbininkų „Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers“, visi darbinikai geležinių fabrikų priemė ir už tvirtino sekancią rezoliuciją:

Pittsburg, Pa. 22 Rugsėjo 1902 m.

Apsvarstėm, kad R. E. Pattison yra nominuotas vienas kaip kandidatas ant urėdo gubernatoriaus szio didžiojo pavieto;

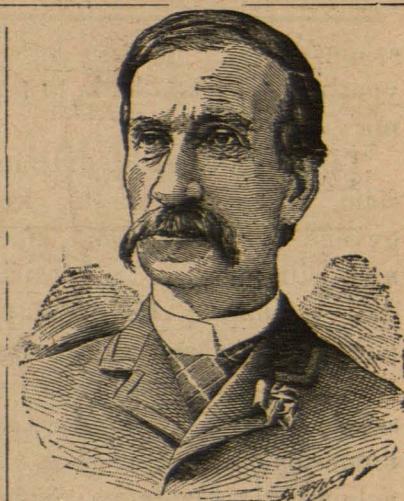
Apsvarstėm kad visiem darbinikam yra geru žinoma faktai kad R. E. Pattison yra arszausis prieszas organizuotu darbininkų kur duoda davadus isz laiku savo administracijos kur jnės ta tiesa (Senat Bill No. 19 sesyj 1885 m.), dėl į gabenancių nuėmimo monto į vestą itiesas (House Bill No. 625), užtikrinancią mekanikam ir darbinikam tiesę už lejimo „lien“ ar areszo užnusukima ar neužmokejima prigulinecios algos už darbą.

Apsvarstėm toliau kad jis užsiuntė raiška priesai darbininkus ant didžiojo straiko į Homestead pamikino pasipresz uima sąnarių legislaturas, pamename tą kad pamekine praszyma komiteto darbininkų kad tas nereikalinga ir pamename raportą generalisku adjudanto Greeland, kuris užtikrino kad pakajus be pagelbos vaisko galima užlaikyti. Pagalios kad darbininkai praliejo krauję ir straika praloszė, kur skabsai dirbo pabrikuose po sargyba bagnietu žalnierių generolo Snowden, reprezentanto gubernatoriaus Pattison. — Dėl tu ir dangelio priejasciu mes Komitetas konferencijo sąnarių darbininkų organizacijo „Amalgamated Ass'n of Iron, Steel and Tin Worker“ taigi dėl tu priėžasciu nepa-idiukime lagadiniu misi viruomenė exgubernatoriaus R. E. Pattison ir isz visas sz'rdies prasome viso pavieto darbininku kad netolimu išinkim visiškai sumusztī savo priesą, balsuokite už SAMUELA W. PENNYPACKER ir visa paretini tikietę republikonini visos pavieto Pennsylvania.

Komitetas organizacijos darbiniku
„Amalgamated Association“.

Vote for John Williamson for County Treasurer
Election Day Nov. 4 1902.

Hon. W. Connells.

CZIA VIENYBEJE TALPI.
NAME HON. WILLIAM CONNELL
LACKAWANNOS PAVIETO ANTRU
KART ISZRENKAMO ANT CONG-
RESMAN — SEKANTIS YRA AP-
RASZYMAS JO GYVENIMO.

Néra kandidato kuris praszytu balso ukésų Lakawannos County ateinanciuose rinkimuose, kuris butu užsitarinavęs daugiau už Hon. William Connell. Mr. Connell reprezentavo Lakawannos distrikta kongrese per 6 pereitus metus ir jis yra padaręs daugiaus dėl žmonių szio kanto, kaip kiti visi kongresmanai yra padarę.

Hon. William Connell atkeliao in anglų apielinke isz Kauados dar vaiku budams ir gavo užsiemimą kaip dreiverrys mainose Hazleton. Jojo tėvai buvo biedni ir jiems buvo reikalinga vaiko pagelba. Jis mokinosi vakarais ir rinko pinigus ir į trumpą laiką gavo vietą kaip superintendentas. Vėliaus jis nukeliauto į Scrantoną ir dirbo apie mainas tame mieste per keletą metų. Jis tada atidarė mainas savo ločias ir į trumpą laiką davė darbą dėl kelių szimtų vyrių ir vaikų.

Laimė pasiekė kad isz dreivirio sziandien yra augszciause stovintis ukésas Scrantone. Jis turi susirizsimą su daugeliu fabrikų Scrantone ir moka paskirtą algą, už ka ne turėjo jokių ergelių su savo darbinukais.

Jis dirbo mainose 20 metų ir zino sunkius darbus mainų, ir tiesas kurios iszėjo ant joko. Jis yra geras citizen, ir draugas žmonių, kurie pelnosi biedrai sav kasni duonos. Balsuokite už William Connell ir turesi žmogų kurs užtars atsargei reikalus.

Kur musų iszganymas?

Kas geidžia pažinti savo tau-
tos reikalus — teperskaito szi-
tą knygą (118 psl.); kasztuo-
ja 25 centus.

Adomas Mickevycia.

Nauja knygutė su Mickevycio paveikslu (40 psl. skai-
tymo). Mickevycia buvo di-
dis poetas ir apgynėjas pris-
paustujų žmonių ir tautų. Pa-
žinti jo gyvenimą, darbus ir
rasztus — pridera kiekvienam
lietuviui. Kasztuoja 15 centų.

**Lietuviszka karczema
B. Ramanaucko!**

938 S. 2-nd st.

Philadelphia, Pa.

Užlaikau geriausius gerimus szemia
mieste todėl vinentauciai ne pamirs-
kit atsilankyt i o visados busite už-
ganėdinti.

**TURTAS
SALIUNINKAMS**

Iš Havana ir Sumatra tabako,
„mild“ ir „medium“, kvępentj, pu-
kiai ruskosi. Pirkite nuo saviskų.
Ant pareikalvimo mes siunciam i
visus Amerikos miestus savo kasztais

Adresas:

NAUJOKAS CIGAR CO.
334 E. 55-th st. New York, N. Y.

M. SCHEINFELD,
pirmo skyriaus pardavėjas
CIGARU, PAPIROSU ir TABAKO,

Pypkių, Briežukų ir loszimui Kortų.
Galiu susikalbėti lietuviszkai, len-
kiszki ir rusiszki. Paeinu iš Kel-
mės miesto

S. W. Cor. 16 ir Ridge Ave.,
i: 816 South str.

PHILADELPHIA, PA.

Zmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
tę tavo pinigų ir palengvinimą ant:
Romatizmo,

Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,

Ir Traukulio

Tai nuelkite iš sistorių, pas savo tautieti ir pareika-
lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptie-
koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
vins tau kožname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Krauso.

Geri EGIUTERRO No 1. prigebės kožname
karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, prie-
puolio ir gripo.

**JAIGU NORI GAUTIE TIKROS
TRAJANKOS**

Tai praszykios tosios ka Aptiekorius Groblevskis
sudaro. Yra tai sudirbtas iš visokų augalų ir
szaknių iš devynerių dalykų sudėtos iš 27, (kaip
tais syk po 27) ant sveto geresnės Trajankos
nesiranda.

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl kož-
no žinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekorių
tarp mūęs tautos čionai Amerikoje. Tei-
po-gi yra dėl kožno žinoma, jog vienas geras aptie-
korius žino ir ženklinia dangan kaip 10 daktaru,
nežine pagelbøj esirugusis žmonijos Delto-
gi gelgu kada jus Dievas teiktus delipetėt kokia
liga, tai tuojuose nusidrokite an rodos pas jiji.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmiringiausiai gyduo visokias pasleptas
ir paviršinės ligas, kaip antai ligas szirdies,
plaučiu, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimai,
silpnai atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas
silpnybes, szleivuma, sutinima, vezi, blyksa
pas moteris, kraujavimas ir tt., nervų ligas, po-
dagras, reumatizmas dusinimai, paralyzija ir tt.
Prasaliniai gumba, gyduo gindymo ligas, vi-
sokių sutinimai etc. Nerviszka ligas gyduo
su pageiba gertaiciu elektriziku prietaisu.

Lytiszkų dalių ligas

iszgydau per keletą dienų. Kraijo už-
nuodijimus, odo ligas, semens begima, žal-
das gerklė ir burno, nosy, akys ir ausys,
netekima vyriskumo, lyciu nusilpymas ir tt.
gyduo kuopasekmiringiausiai iš **gvaran-**
tuojų Pilna iszgydyma. Chro-
niszko ligos yra mano specia-
liszkumā. Gyvidabrio nevaroto. Nu-
dugnus iszgaminavimas ligoniu ir jo iszgy-
dymas — tai yra mano prideryste.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampus Lexington ave.,

NEW YORK.

Valandos: nuo 9 rytų iki 8 vakare, Nedelioms
nuo 8 rytų iki 4 pori pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyt, gali para-
szyti laiszkai; butinių reikalaujame paciento
institikejimo.

Szneku visokose kalbose. Turiu praktika
Lebanon Bellevue Post Graduate University
Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Daugiaus kaip 150 laiszkų
nuo iszgydytų žmonių gauta
laike paskutinių dviejų mēne-
sių.

Nesiusk piningu.

Daug žmonių serga ant poliucijos
kuri pasirote laike miego arba prie
nusislapinimo, ir jeigu iš tos nesi-
gydys, ji neapleis žmogų kankinusi.
Žmonės turinti tą ligą kenczia ne-
miga, galvos skaudėjimai, pilvo už-
kietėjimai arba netrovėjimai, nervišk-
umai, vidurių ir nugaros skaudėjimai
ir apsilnėjimai, lytiszkų kuno dalių.
Jeigu tokiuos atsitikimų reikalau-
jii pagelbos, nesiusk piningu, bet ra-
szyk pas mane išėdamas markę, o
azs atsiusu tau aprasymą, iš kurio
tikrai išsигydysi. Adrisuok:

John Wasel.

Box 657, Iron Mountain, V. Mich.

**Lietuviu užeiga pas
L. FREEDMANA**

ant kampo Bainbridge ir S. 2nd str.
Philadelphia, Pa.

Geriane uželga dėl Lietuvij, iš viso mesto.
Prilaikau visokius gerimus kaipotai alų, ariekų
ir vyną, podrangų laikau visokius užkančius ant
stalo per visą dieną. Prettam ant aukesto turui
grąžt ruimai dėl svečių per ką galima laikai linke-
mai ir spakalnai praleisti. Teipgi kiekvienam
duodu prieteliszka rodą. Mano hamas yra pri-
kiansei papnosztas iš viso mesto todėl nepa-
mirskite uželj!

Teofel Dudas gaspadorius

HOTELIS

K. Strzeleckio,

276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno,
skanaus aluczio, puikiai kvępiančiu
Cigarų, ir reikale suteikia draugiszka
rodą. Jeigu nori linksmai laiką pra-
leist ir iszgirst skambinant ant forte-
pijano puikias meliodijas, tai tik uželk

pas K. Strzelecki.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydulės yra gaumamos
pas A. Groblevskį, 111 Main str.
Plymouth, Pa.

PATENTS

60 YEARS'
EXPERIENCE

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS &c.

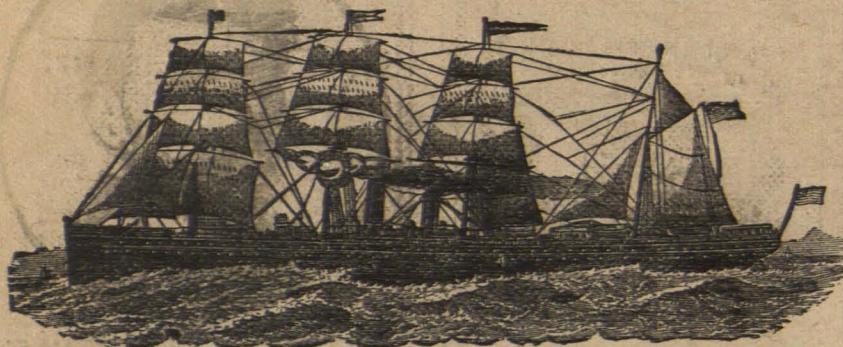
Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communications
strictly confidential. Handbook on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & CO., 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Vienybe

Gerbtini Tautiecziai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiemiu agentyste an labaigėrų liniją. Taigi parduodu Laivakortes ir siunciu pinigus į visas dalis sveto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirkoms laivakortėms pervažiuosid didmarj per 8–9 dienas. Nušiunciu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire – insurance). Turiu labai čzystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaičių vyną alų, dėgtinę iš kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszczius nepaniokyti. Su guodone Kazimieras Baltrušonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
633 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITES ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rastis kiekvienoj lietuviskaj szejmynej dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniu baksukije geltono kolerio ir pirkdamis nuo sztorinkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pás savo sztorinka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per pacza į trumpa laika.

*Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panasioms ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir prasalinis į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, si prisiuntimu per pacza \$1.25 ir bus greit prisiusta. Gumbo-Kura susideda iš dviejų preparatų bonukės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per pacza kasztuoja tik 75 ct.*

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra iš bandytas ir daug žmonių yra išsigydę iš ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas prasalinis Reumatizmą vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su Expeller Linimentu prasalinis minėtas ligas. Priūsk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per pacza. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekiarius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinyčia,
1917 N. Main str., Scranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
1220 S. 2nd. str. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevycia,
1150 Wyoming Ave.
Pittston, Pa.

Kasos globejai
K. Unika,
943 S. 2nd. str.
Philadelphia, Pa.

Užveisdetoju knygyno-V. Dauksys,
1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių
DAIGTU nūgnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užeiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užeiga iš viso miesto. Prilaikau visokių gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Liukierą, Vyną ir visokių Cigarus pirmos klesos, taipgi siunciu pinigus į visas dalis sveto. Parduodu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dudu kiekvienam prieteliską rodą.

Lietuviu užeiga.

Geriausia užeiga dėl lietuvių iš viso miesto. Prilaikau visokių gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Liukierą, Vyną ir visokių Cigarus pirmos klesos, taipgi siunciu pinigus į visas dalis sveto. Parduodu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dudu kiekvienam prieteliską rodą.

Nepamirsykite atsilankyt reikale.
Petras Lipavyczia.

LUZERNE, LUZ. Co. PA.

SPAUSTUVĖ

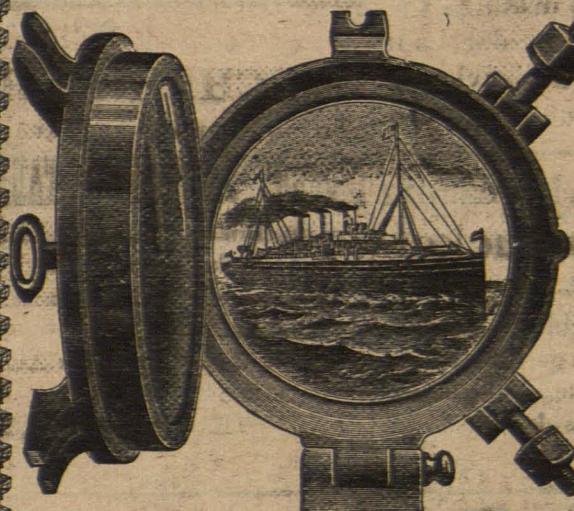
„VIENYBĖS LIETUVNINKU”

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos draugystės, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai.

Darbas atliekamas yra greitai ir pigiai

PARDUODA LAIVAKORTES

Ant visų geriausių kelių ir greiciausių laivų.

Siunczia pinigus

Į visas sveto dalis greitai ir pigiai. Norinti kad pinigai siunciami į tėvynę nepraužtu ir kuo greiciausiai nuteitū, tegul kreipiasi po sziuom antraszu:

J. J. Pauksztis & Co.,

224 East Main str.

PLYMOUTH, PA.

W. SŁOMIŃSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuvė tapo
Apdovanota

DWIEMIS MEDALIAIS

ant Kościuszko Parodos už rupestinga, teisinga ir artistišką išdirbimą.

KARUNU, SZARPU, KUKARDU, ROZETU, BERLNU, MARSZAL- KINIU LAZDU ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbū wi-sus augszciaus paminėtus daigus Pigliausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdamas išdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMIŃSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

